

VINKOVCI

1891. PRVO VINKOVAČKO OPĆE GOSPOJINSKO DOBROTVORNO DRUŠTVO
1917. HRVATSKO GOSPOJINSKO DOBROTVORNO DRUŠTVO
1936. "HRVATSKA ŽENA"
1994. "HRVATSKA ŽENA"

HRVATSKA ŽENA

godina XXVI.

prosinac, 2022. Broj 42

Fotos: Zvonimir Tanocki, crkva sv. Nikole biskupa Vinkovci

BOŽIĆ JE RADOST ČOVJEČANSTVA KROZ STOLJEĆA

Božić je poslije Uskrsa najveći kršćanski blagdan – blagdan rođenja Isusa Krista.

Za vrijeme božićnih blagdana cijeli svijet je drugačiji, ljudi su tolerantniji, više se druže, po ulicama i kućama vide se okićeni borovi.

Čovjek postaje bliži čovjeku. To je duh koji nam je donio Sin Božji – došao je u toj Svetoj noći među nas i postao naš prijatelj i Spasitelj.

Uživajte u svakom danu blagdana. Božić nije samo prepuni stol, niti pokloni, ali ni stara bol! Božić je radost čovječanstva kroz stoljeća.

Najbolji dar za koji se nadam da ćete dobiti jest zajedničko vrijeme.

Blagoslovljen Božić i sretna Nova godina!

*Ljubica Potočić
predsjednica „Hrvatske žene“*

MUDRE MISLI

Budite odsjev Božje dobrote!-Budite dobri i milosrdni! Svatko tko vas posjeti neka ode od vas bolji i sretniji. Budite živa slika Božje dobrote koja neka odsijeva s vašeg lica, iz vaših očiju, u vašem smijehu, u vašem srdačnom ophođenju. (Majka Terezija)

IŠČEKIVANJE BOŽIĆA

Večer je tiha i drhtava.
Snijeg je zabijelio staze naše.
S krovova vijuga dim u plavetnilo
protkano sjajem zvijezda.

Slušam zvono crkve u slavu Božića.
Šetnica poprskana bjelinom,
lampa pored adventa i nakićena bora
daje zajedničku snagu ljubavi i poruke Betlehema.

Raduje me dolazak Božića malog.
Osjećam tu radost, ljubav i bliskost.
Okom zapažam šetnicu dotjeranu
našom mladom čeljadi.

Sjaji sjaj u očima svakog pojedinca.

Srce mi zadrhti jer ču poruke Gospodina.
U ovoj drhtavoj noći na strani sam onih:
„Koji gorko još i danas plaču, na strani sam
bolesnika, pokajnika, beskućnika, djece
ostavljene i bolom napaćene, na strani
siromašnih i nezaposlenih.“

„Na tvojoj sam strani, evo ti pružena ruka“
i poslije ovog srce mi naraste beskrajnom
ljubavlju, moje šake čudnu toplinu imaju.

Božana Perković

SVJATIJ VEČIR BADNJAK U TRADICIJI UKRAJINACA

Božićni blagdani u ukrajinskoj tradiciji imaju najbogatija i najljepša obilježja svečanosti kršćanskog blagdana. To su blagdani obitelji, blagdani mira i praštanja bližnjem, jer prije sjedanja za stol za večeru, moli se za oprost osobu kojoj se nanijela uvreda, bilo da živi u kući zajedno ili u susjedstvu. To su blagdani dobrih djela i milosrđa koji se održavaju još i danas nošenjem i davanjem jela siromašnima, osobama koje žive same, djedu i baki od strane mlade snahe ili unuka. To su blagdane čestitanja i radosti koji se izražavaju pjevanjem pjesama i izgovaranjem tekstova (koljady, koljadky i ščedrivky), rodbini, susjedima i prijateljima.

To je nadasve kršćanski blagdan kojim se slavi spomen -dan Isusova rođenja.

vrsta jela za večeru. Stol je trebao biti pun i bogat raznovrsnošću.

Dvanaest jela je bilo u čast 12 Kristovih apostola ili svako jelo za svaki mjesec u godini, kako bi nadolazeća godina bila rodna usjevima a domaćinstvo očuvano od bolesti i zla.

Jela su sva bila posna : bez jaja, mlijeka, sira, maslaca, mesa i masti, a ta se tradicija održala sve do danas. Kuhalo se na suncokretovom ulju, začinjavalo uljem konoplje ili maslinovim uljem kod imućnih domaćinstava.

Sva ta skuhanana jela trebaju u sebi objediniti darove zemlje, vode i zraka – plodove polja, vrta, voćnjaka i šuma, te njima slaviti Boga i zahvaliti Bogu.

Svečani stol uređivala je majka. U obitelji Ukrajinaca majka je pozvana da neguje tradiciju i duhovna dobra i ujedno prenosi na pokoljenja. Majka je to bila i ostaje. Treba biti čist i najljepši stolnjak na stolu. Na sredini stola stavlja se božićni kruh i svijeća od voska. Ispod stolnjaka na stolu u jedan ugao stav-

Pripreme za slavljenje i svečanost Svjat – Večera – Badnjaka je kod Ukrajinaca jedan od najljepših događaja u godini. Nekoliko dana prije Badnjaka započinjalo se s pripremanjem uređivanja kuće, gospodarskih zgrada i dvorišta.

Na sam dan već od ranoga jutra počinjalo se s pečenjem, kuhanjem i pripremom 12 različitih

lja se češnjak (čuva od bolesti), u drugi ugao - orasi i lješnjaci) da bude sloga u obitelji i rodna godina), u treći – mak (da bude uvijek dovoljno novaca u kući), a četvrti – malo sijena, a ponegdje i kovani novac.

Pojavom prve zvijezde na nebu trebalo je biti sve spremno i započeti s večerom slavljenja Svjata Večira – Badnjaka.

Domaćica iznosi jela na stol. Domaćin kuće pali svijeću. Obavezno se stoji za stolom sve dok se ne izmoli molitva zahvale, „Oče naš“ i zapjeva himna Božiću „Boh predvični „ – Bog oduvijek, od iskona.

Simbolika i poruka jela za Svjatu Večir – Badnjak :

Kruh na stolu ima značenje dobrog domaćinstva, bogatstva i blagodati i bilo je sve povezano s muškim rodom i njegovim značenjem u obitelji.

Kutja – kuhana pšenica, značila je zahvalnost Bogu za darove plodova zemlje, med i orasi kojim je bila začinjena, da bude uvijek sitost i radost života a mak da bude blagostanje života – novac.

Riba na stolu je označavala i povezivala ženski rod i njenu radinost.

Zrna graha, boba i druga označavala su rodnost plodova . Heljdino zrno označavalo je bogatstvo roda u novoj godini.

Varenky (Piroge) kuhaniu obliku polumjeseca, su označavale vezu s nebom, svemirom i njegovim energijom. Kuhano sušeno voće označavalo je sitost i blagodat u obitelji.

Sjedenje zajedno oko stola na kojem gori svijeća i koji je pun jela pripremljenih samo za tu večer, zajednička molitva i pjevanje, sve znači pozitivnom energijom, energijom svijesti, povezanosti osjećaja za zajedništvo.

To predstavlja za kršćanina vjernika jedinstvo s Bogom, duhovnu baštinu ljudskog roda.

Tu večer pjevale su se koljady, koljadky – kolede – božićne pjesme i nije se običavalo odlaziti bilo gdje izvan doma. Na Božić poslije bogoslužja u crkvi ide se čestitati rodbini, susjedima i prijateljima i to uvijek s pjesmama – koljadama.

Simbol koji krasi ukrajinske kuće za božićne blagdane bio je i ostaje Diduh, snop slame i sijena ili isprepleteni ukras od slame, okičen orasima, jabukama i zvijezdom u sredini.

Tatyana Kohneyeva

Župa sv. Nikole, biskupa – Vinkovci 2

Župu sv. Nikole, biskupa – Vinkovci 2 kanonski je osnovao đakovački biskup mons. Stjepan Bäuerlein 1. siječnja 1967. godine. Za vjerske obrede i duhovno-pastoralne potrebe kupljena je, preuređena i dograđena obiteljska kuća u ulici Augusta Cesarca 15. Nova župa tada je imala oko 2.000 vjernika – pretežno radničkih obitelji. Upraviteljem župe imenovan je vlč. Ivan Bubalo koji je bio župnikom do umirovljena 1997. godine. Od 1978. do 1980. godine sagrađena je u Gortanovom naselju („Mala Bosna“) područna kapela sv. Josipa. Budući da se broj vjernika povećavao iz godine u godinu javila se potreba pronalaska nove lokacije i izrada projekta nove župne crkve sv. Nikole, biskupa i župnog Pastoralnog centra.

Dekretom Biskupskog ordinarijata od 20. lipnja 1997. godine župnikom je imenovan vlč. Stjepan Podboj. Novu župnu crkvu projektirao je gospodin Krešimir Klepo i gospodin Boris Koružnjak. Kamen temeljac uz svečanu službu blagoslova postavio je mons. dr. Marin Srakić 15. travnja 1998. godine. Projekt nove župne crkve je zamišljen u modernom slogu imitirajući starozavjetni šator sastanka. Velečasni Stjepan Podboj, u zajedništvu sa povjerenim mu župljanima, ostvario je projekt nove župne crkve i Pastoralnog centra u ulici Kralja Zvonimira 102 F. Župna crkva sv. Nikole, biskupa građena je od 1998. do 2004. godine. Gabariti nove župne crkve (unutarne mjere) su 35 metara dužina i 19 metara širina, i 17 metara visina. Unutrašnjost crkve uređivana je postepeno – od nabavke kipova (sv. Nikole, biskupa i sv. A. Padovanskog), preko novog oltara i ambona,

svetohraništa i krstionice do klupa za sjedenje. Misa posvete nove župne crkve bila je 19.2.2006. godine koju je predslavio mons. Đuro Hranić, pomoćni biskup. Nova crkva ima veliki i prostrani kor na kojem su 2009. godine postavljene orgulje, dar iz Nizozemske. Zahtijevale su restauraciju koja je i učinjena iste godine. Orgulje su dvo-manualne i imaju 20 registara, redovito se koriste kod svečanih liturgijskih slavlja i za koncerte tijekom godine. Nova župna crkva ima zavidnu akustiku za solističke nastupe i održavanje koncerata. Zgrada Pastoralnog centra dovršena je 2010. godine. U zgradi se nalazi župni ured, knjižnica, svečana dvorana, pjevaonica, čajna kuhinja, dvorane za pastoralne susrete, apartmani te kuhinja i stan za župnika. Gortanovo naselje („Mala Bosna“) s kapelom sv. Josipa pripojeno je 2010. godine novoosnovanoj župi Blaženog kardinala Alojzija Stepinca u Mirkovcima. U svoje 24 godine župničke službe, pokojni župnik vlč. Stjepan Podboj uz svoje vjernike ostvario je brojne građevinske i pastoralne planove te uspostavio samostalnu i aktivnu župnu zajednicu na ovom dijelu grada Vinkovaca.

Dekretom nadbiskupa mons. Đure Hranića 19. kolovoza 2020. godine novi župnik ove župne zajednice postaje vlč. Ivan Đakovac. Danas župa sv. Nikole, biskupa – Vinkovci 2 ima oko 4.300 vjernika. U župi djeluju tri zbora: veliki mješoviti zbor, zbor mladih i dječji zbor. Redovito se održavaju susreti ministranata, čitača, mladih, župnih suradnika, karitativne skupine, molitvene skupine i brojni drugi pastoralni susreti. Mjesečno klanjanje za mlade svaki drugi petak u mjesecu. Redovito se održavaju katehetski susreti za prvopričesnike i krizmanike i ostale skupine vjernika.

Pred ovom zajednicom još su brojni izazovi – kako pastoralni, tako i građevinski. U postupku smo izgradnje novog zvonika uz župnu crkvu, te uređenja okoliša oko župne crkve sa svim popratnim sadržajima. Nadamo se i vjerujemo da ćemo zajedničkim snagama i uz Božju pomoć, te zagovor sv. Nikole, biskupa ostvariti sve zamišljene planove kroz godine koje su pred nama.

Vlč. Ivan Đakovac

ZVONA SIMBOL NAŠEGA ŽIVOTA

„Otmite selu zvono i...oteli ste mu jezik s kojim razgovara sa Svevišnjim Bogom.“ „Čuješ zvono ne zvonu na Ilijadu i Odiseju, nego na Evanđelje“-kazao je Krleža jednom svećeniku kad je kod crkve Sv.Katarine u Zagrebu zazvonilo. Tri su zvona obično u našim crkvama, može ih biti i više, a i manje. Ipak tri su najredovitija koja nas mogu podsjetiti na naš život. Zvono treba biti naša savjest koja zvonu na uzbunu kad učinimo nešto što nije dobro, što nije u skladu s Božjim zapovijedima. Htjeli mi to ili ne ono nas opominje.

Veliko zvono je ono najteže i najjače zvonu. To je naša mladost-puna zanosa, kad sve možemo, sve hoćemo, sve nam polazi za rukom. Pucamo od zdravlja. Puni smo mladosti i poleta, rekli bi smo da je to razdoblje našega života kad najbolje zvonimo. Tada planiramo kojim ćemo putem krenuti, koje zvanje, zanimanje, poziv odabrati. Najbolje radimo, najviše snage imamo, najbolje se nosimo sa svime što nas sustiže, volimo zabavu, provode, volimo natjecanje, volimo biti prvi. Volimo da smo dotjerani, da se sviđimo drugima, volimo odmore i hodanje po svijetu, volimo glazbu. Tada nam ne smeta ni kiša ni zima, oblačimo se slabo, pupak viri, leđa također, hlače s rupama, kablovi u ušima. Idu po stadionima, tjeraju modu, piju sve što se prodaje, drogu, alkohol. Tada mladi lajkaju, fejsaju, igraju igrice, klade se, onlein kupuju, filmove gledaju...Puše jer to je znak zrelosti. Punoljetan si i nikoga ne želiš slušati. Vole putove koji su još ne utabani. Mlade žele sami nešto novo probati. Imaju oni i ideja, ali stari su prema njima sumnjičavi kao da nikada nisu bili mladi. Mladi su pronalazači, športaši, manekeni, dizajneri, vozači formula I, nisu zabrinuti. Sjede po kafićima, veliki su avanturisti, planinari, skijaši, vole izazove, prodorni su. Misle da mogu sve, kipe od snage i mogućnosti. Vole biti neposlušni, vole noćne izlaske, brze vožnje, ples, disko i zabavu i dakako dugo spavati i malo raditi ako im se omogući. Vole glumce i športaše, a pogotovo djevojke. Vole sve one koji imaju duboke džepove. Ali i to vrijeme mora proći i prođe svakome.

Srednje zvono predstavlja našu srednju dob kada smo u punoj snazi, ali malo smireniji i ozbiljniji. Srednje zvono zvonu nešto slabije jer je i težinom manje, ali još uvijek dosta jako da je slika koja govori o našoj životnoj jakosti. Tada mi gradimo, kupu-

jemo, namičemo, otvaramo firme, poduzeća, kupujemo jahte, vikendice, skupe automobile, idemo po svijetu za zaradom. Tu se najviše trošimo. Prošla je ona mladenačka oluja, sad je ono „vino“ našeg života zrelo. Mnogi odlaze u druge države radi bolje zarade, rade najteže poslove, zapravo samo rade da što više zarade, a onda ostanu bez zdravlja. Bore se da sagrade što bolje kuće, a onda dođe rat, poplava, potres i sve odnese, što bi naš narod rekao: „džaba radio.“ Vole se hvaliti sa svojom djecom; kako polažu ispite, kako su pametna, kako su oni naš ponos. Školuju ih da se mogli s njima hvaliti. Rijetko se hvale kako su dobri ljudi, kako drugima pomažu, kako su ljudi Crkve, jer to nema puno bodova sa sugovornicima. Grade ogromne kuće, grobnice, kupuju puno zemlje, puno svega što nas isprazni, što nas pomalo uništava, pomalo su tanji sa zdravljem i pameću, nagriža ih tjelesno jer se puno troše za materijalno, troše za ono što hrđa i moljac izgriza. „A ono što si stekao čije će biti“-kaže Isus. Ili „uzalud se trude graditelji ako Gospodin kuće ne gradi.“ U tom razdoblju ljudi puno varaju, slabo plaćaju svoje radnike, lažu, podmićuju za poslove, rade mutne poslove, dižu kredite, krađu ako mogu od države, od svog vlastitog naroda. Tu su najveći grijesi koje čovjek počini. Tu se čine i abortusi, radi komotnosti. Mnogi se ožene pa neće djecu dok sve ne steknu. A onda zbog kontracepcije više ne mogu rađati, dolaze tumori, karcinomi, i odnesu sve, pa i sam život. U srednjoj dobi vrijednosti se zapostave, pa i vlastita obitelj, i to sve radi materijalnih probitaka. Tu najčešće dolazi do rastave braka, novih veza koje su bez veze. Rastaju se za sitnicu. U zreloj dobi su i mnoge neudate i mnogi neoženjeni. Mnogi se udaju zbog novca i dok ga ima ima i braka, kad nestane ajmo kod drugog parajlije. U razdoblju srednjeg zvona našega života zapostavlja se i molitvu i Boga i Crkvu kojoj pripada. Dakle to je srednje zvono koje je slika našega života koje je u punini snage kad misli da može sve, da treba sve, ali materijalno, dok duhovno zapostavlja. Tu se ipak neopazice gubi snaga, gubi zdravlje, živci, psiha strada, sve zbog užitka, zbog veće zarade i prestiža, uvijek jedan kat kuće više od susjeda, a i jedna stuba bliže kraju života.

Malo zvono je slabašno, male težine, slabije se čuje, kao i osobe treće životne dobi. Oni su umirovljenici, u mirnijem životu. Ne moraju rano ustajati, ići

na posao. Većinu svoga vremena su kod kuće i troše ono što su zaradili tijekom aktivnog rada. Istrošili su svoju fizičku snagu. Teže se kreću, mršaviji su, slabiji i bolesni. Mlađi na njih gledaju s podozrenjem. Ali i pomisle poglavito oni koji su još veliko zvono, neću valjda i ja tako izgledati kad ostarim. Čak ih hvata neki strah-panika. Zar tako nešto i mene čeka? Da, da, sve nas to čeka ako ostarimo. Ta treća dob, malo zvono, bez obzira da li su u Drugom ili Trećem stupu; nisu više lijepi, očelave, izgube zube, imaju protezu koju noću kisele u čaši. Ne vide dobro, ne čuju dobro, često su zgrbljeni i sjedi ako imaju kosu. Jedino oni redovito plaćaju račune i skupljaju recepte. Kad sam jednom bolesniku donio nekoliko knjiga i molitvenika s upitom da li što čita on je odgovorio: „samo recepte.“ Istina, malo zvono puno slabije zvoni od velikog i srednjeg. Jako je slično našoj starosti. Uglavnom zvoni za pokope, za odlazak s ovog svijeta, za trenutke kad moramo ostaviti sve što smo stjecali kad smo bili u najboljoj dobi, ali smo bili nerazumni i nerazboriti. Ono jedva zvoni, jedva se čuje. Upravo je ono slika našega života na zalazu, a to su sedamdesete i dalje. Malo je zvono opomena da ga barem malo čujemo pred kraj, da nam probudi savjest, da nas opomene jer još uvijek ima vremena da popravimo ono što smo loše učinili, da uvidimo što smo sve u životu propustili ili izgubili, i da pokušamo pod starost pronaći ono što nam je vječnost važno, vratiti se molitvi, misi, pokori, odricanju, ispovjedi i svim ostalim sakramentima koji su za nas spasonosni. Malo je zvono istina našega života koju bi svi najradije izbjegli, prespavali... Čini mi se da malo zvono postavlja konačno pitanje: Tko sam? Odakle sam? I konačno: „Kamo idem“? Tu je prilika za ispit savjesti. To je razdoblje kraće od ona prva dva zvona i treba brzo reagirati, na brzinu se spremati na odlazak, na vrijeme o kojemu nisam ranije razmišljao, kad mi to nije bilo ni na pameti. To su oni koji nisu čuli „ako dođe o drugoj i trećoj straži pa ih nađem budne blago njima“, to su oni koji su došli u vinograd „pridvečer“ i Gospodin i njima hoće dati istu plaću kao onima koji su došli ujutro u njegov vinograd. To su one djevice koje nisu uzele sa sobom ulja, pa im se svjetiljke gase. Sad treba brzo po ulje, bolesničko ulje, bolesnička popudbina, spasenje u zadnji trenutak. I to Gospodin želi da nam se dogodi. Samo da se dokopamo neba. Kako je naš Bog dobar. Malo zvono ispraća umrle na vječni počinak, onako tiho otkucava u jednu stranu i ujedno potiče na razmišljanje one koji prisustvuju ispraćaju.

Sva tri zvona nas opominju, svako na svoj način i u određenoj dobi života. Blago onom tko ih čuje.

*Velečasni Marko Bubalo,
svećenik u miru*

MUDRE MISLI

Dužnost za koju nismo znali!- Dužnost je svakoga čovjeka ne samo da ljubi druge, nego još više da i prije svega da što više i prije svega da što više zavrijedi ljubav drugih. (Alexis Carrel)

Sadašnjost je važna!- Svi cvjetovi budućnosti u sjemenkama su sadašnjosti. (Kineska poslovice)

I mi moramo raditi!- Nijedna teškoća neće biti riješena ako mi skrštenih ruku čekamo da se Bog za sve pobrine. (Martin Luther King)

Iskoristi svoje iskustvo!-Tko je trpio, znat će razumjeti. Tko je bio ranjen znat će liječiti rane. Tko je bio zaveden, znat će voditi. Koga su nosili, znat će nositi. (Martin Gutl)

KUKUUURIKUUUUUU

Želim vam predstaviti jednu zimsko–proljetnu biljku.

Zašto zimsko – proljetnu? Zato jer je to biljčica koja cvijeta u sivim i hladnim zimskim danima, pojavljuje se čak i prije visibaba koje su vjesnice proljeća. Nazivaju ju Snježnom kraljicom „snježnicom“, jer unatoč velikim zimskim minusima i još povećim snježnim pokrivačem, ona pokazuje svoje cvjetove i naprosto plijeni poglede planinara, šetača i svih ljubitelja prirode.

Riječ je o KUKURIJEKU (Helleborus)

Naziv se izvodi od grčkih riječi helo što znači smrtonosan i bora što znači jelo. Ova je biljka otrovna, kao i neke druge proljetnice. Ipak ga ljudi iz milja nazivaju Božićnom ružom, nema bodlje kao ruža ali vas svojim otrovom tjera od sebe.

Kukurijek je poluzimzelena trajnica koju čine zeleni do tamnozeleni kožasti listovi na dugim stabljikama. Razdoblje cvatnje varira o klimatskom području, može procvjetati već u prosincu a cvatnja se može produžiti i kroz ožujak, pa mu razdoblje cvatnje traje i više od dva mjeseca!

Cvjetovi mogu preživjeti i ako cvatu pod snijegom jer im niske temperature ne škode. Prilično veliki cvjetovi nalik su na cvjetove divlje ruže. Sam cvijet se sastoji od 5 lapova (to su listići koji se nalaze ispod latica) i krune (ono u sredini cvijeta gdje se nalaze prašnici i tučak) sa upadljivo žutim prašnicima. Obično bijeli cvjetovi sazrijevanjem dobiju nijanse ružičaste boje a nakon cvatnje se zadržavaju na biljci ali pozelene. Biljka može narasti 20 – 30 centimetara u visinu. Iako su karakteristični bijeli, boja cvjetova ima širok spektar, preko nježno ružičastih , grimizno ružičastih pa sve do tamno ljubičastih.

Ne biste vjerovali ali u našoj lijepoj Hrvatskoj postoji čak 7 vrsta kukurijeka, treba se time pohvaliti. To su: mirisni kukurijek sa zelenim cvjetovima, grimizni, sitnocvjetni ,krški, velevjetni koji je podvrsta crnog kukurijeka, hrvatski kukurijek čiji status još nije riješen pa službeno nije priznat! Kukurijek nemojte brati, osim što je otrovan i zakonom je zaštićen.

Sad slijede legende i pripovijetke koje se vežu za ovaj cvijet. Koja je istinita a koja nije procijenite sami.

Kukurijek je poznat još od antičkih vremena. Stari Grci su ga koristili za liječenje ludila ali i za brzo i učinkovito trovanje neprijatelja. Po jednoj legendi, Me-

vrijeme je za proljeće!!!!

ampod iz Pila, izliječio je kćerke kralja Preta od ludila koje ih je obuzelo, praveći lijek od kukurijeka. U zamjenu za lijek tražio je i dobio jednu od Pretovih kćeri za ženu, kao i

trećinu kraljevstva Argolide za sebe i trećinu za brata Bijanta.

Neki povjesničari smatraju da je Aleksandar Makedonski umro od prevelike doze kukurijeka koji je dugo uzimao kao lijek.

Poznat je i slučaj prvog kemijskog rata u povijesti europske civilizacije koji se vodio upravo kukurijekom. Po legendi Fokidani iz grada Kira godinama su pljačkali hodočasnike koji su išli u Delfe. Delfi su se pobunili, započeo je rat, trajao je 10 godina i prema legendi građani Delfa su zatrovali vodu kukurijekom, vojnici iz Kira su ju pili, dobili crijevne tegobe i srčane aritmije, nisu se mogli boriti i njihov grad je osvojen.

Po još jednoj legendi, kukurijek zvan „božićna ruža“ anđeoskog je porijekla. Djevojka po imenu Madelon, došla je u Betlehem pozdraviti tek rođenog Isusa. Kada je vidjela zlato, tamjan i smirnu koje su donijela Sveta tri kralja na dar malom Isusu, jako se rastužila, ona nije imala nikakav poklon. Anđeo je ugledao uplakanu djevojku, došao je do nje, krilom dodirnuo zemlju i na tome mjestu je niknuo kukurijek, Madelon je ubrala prekrasne cvjetove i poklonila ih tek rođenom Bogu.

Stari liječnici su korijen kukurijeka smatrali dobrim sredstvom za pražnjenje crijeva, pojačano mokrenje a u obliku masti za liječenje kroničnih kožnih bolesti. Nikako vam ne preporučujem korištenje na svoju ruku. Radije uživajte u njegovoj čaroliji koju vam pruža u zimskim danima.

Korisni ili štetni, čine dio biljnog carstva čija je ljepota neprolazna i koja je dio raja na ovoj našoj Zemlji.

Magdalena Parat

MISA ZADUŠNICA

Kao i svake godine, tako i ove, na blagdan Blažene Djevice Marije Lurdske koji se slavi 11. veljače, članice Društva "Hrvatska žena" okupile su se u našoj Velikoj crkvi (kako Vinkovčani još uvijek zovu crkvu u centru, župnu crkvu sv. Euzebija i Poliona) na večernjoj sv. misi, da bi se posebno prisjetile preminulih članica Društva. Njih više nema, ali ćemo ih pamtiti i vjerovati da su još uvijek s nama, barem duhovno, u Božjem kraljevstvu i da su još uvijek voljene.

Zašto baš na taj dan? Taj Blagdan nas podsjeća na veličinu Božje ljubavi i milosrđa, kako zažive dajući duševno i tjelesno zdravlje, tako i za sve pokojne dajući im spokoj vječni i počivanje u miru Božjem.

Nazočili smo sv. misi koju je ovaj put vodio župni vikar Božidar Nađ pročitavši podužu listu umrlih članica (što je posebno bilo tužno i žalosno), a kulturu sjećanja njegovat ćemo za: NADU ŠARIĆ, ANICU HARDI, TEREZIJU ULMAN ČURILOVIĆ, BLAŽENKU VINKOV, JOSIPU GLAVOTA, MANDICU FRAJND, KATICU MAĐAREVIĆ, DRAGICU PULJKO, ZDENKU PETRIČEVIĆ, IVKU HALUŠKA, JASNU SEIBL, ANĐELKU LEŠIĆ, HILDU BABIĆ, BARICU LOŠIĆ, ANU MARAŠEK, ANU DIZDAR I ZLATU HORVAT.

Nada Šimunić

Budi spreman i na veće teškoće!- Tko se odluči činiti dobro, ne smije čekati da će mu drugi ukloniti kamenje s puta. Naprotiv, mora biti pripravan da mu još pokoji kamen naprte na leđa. (Albert Schweitzer)

USKRSNE KOŠARICE

Natječajne fotografije u organizaciji Društva Hrvatska žena Vinkovci

Jedan od važnih simbola Uskrsa u hrvatskoj tradicijskoj kulturi su uskrsne košarice, korpe napunjene hranom, prekrivene svakovrsnim predicom prikriživanim ili šlinganim otarčićima - starinskim ručnicima ili modernijim salvetama i njihova posveta, blagoslov - svetenje u subotnje ili nedjeljno jutro u Crkvi pod misom.

To je posebice znakovito u katoličkoj kulturi istočne Hrvatske. Kada se živjelo u velikim obiteljskim zadrugama gdje je bilo puno svita u kući trebalo je i dosta svetenja. Tako su na posvetu jela nošene velike korpe s dvije ručke - s dva uveta od očišćene - oguljene šibe ili u bilim šokačkim korpama s polukružnom drškom od šibe vitine ili od oguljene ili neoguljene vrbe pune hrane: kuhana šunka, kulen, kobasice, kuhani jezik, komad slanine, rebra, uskrsni kruh - letnica, očišćena kuhana jaja, vezice mladog crvenog i bijelog luka, sol u solenki, hren, negdje i flašica rakije, sve s specifičnim inačicama prema mjestima i samim obiteljima. U prošlosti jelo u korpama, košaricama bilo je prekriveno starinskim otarkom za svetenje s velikom tkanom o glavom – temeljnim ukrasom i različito izvedenim rubnim ukrasnim krajevima. Na otarčićima i salvetama vremenom je bilo različitog ručnoga rada: pripli(e)ta, raspli(e)ta, šlinge, rišaljea, toleda, neceraja, motiva i različitih tehnika veza raznobojnim vulom, ali i svilovezom i zlatovezom kao i nebrojene maštovite kombinacije ručnoga rada što je uvijek bilo i jest: ponos i dika ženskoga svita.

Nekada se naročito vodilo računa da se svetenje ne stavi izravno na ciglu u Crkvi, već na ponjavčić – klecalo, a istodobno kako je to nešto sveto: nitko nije smio prikoračit preko svetenja. Djevojke i mlade snaše nakon posvete hrane u Crkvi žurile su doma gdje su ih priželjkivali članovi obitelji za zajedničko blagovanje. Po tome kako su žurno stigle, tumačilo se koliko su vridne u svim poslovima koje obavljaju.

Na sreću stare tradicije u ovim našim krajevima žive i danas prenošene na mlađe generacije iako u moderniziranim oblicima. U današnje vrijeme je i određeno natjecanje u ljepoti izrada, očitovanja i prezentiranja ručnih tekstilnih izričaja koje prekrivaju

košarice, svake godine u nekom novom i drugom obliku. Brojne slavonsko-srijemsko-baranjske udruge u susret blagdanu Uskrsa priređuju i prigodne izložbe takvih svojih ručnih uradaka.

U povodu blagdana Uskrsa 2022. Društvo Hrvatska žena Vinkovci upriličilo je dodjelu priznanja i proglašenje najuspješnijih fotografija na temu Uskrsne košarice. Bio je to četvrti po redu raspisani fotografski natječaj 17. ožujka iste godine od strane Društva HŽVku u dvije kategorije:

- stare obiteljske uskrsne fotografije iz XX. stoljeća i novije snimljene do 2015. godine u kontekstu blagovanja Uskrsa, po sudioniku najviše pet primjeraka
- novo snimljene fotografije uskrsnih košarica u kontekstu posvete snimljene u razdoblju od 2015. godine do 18.04.2022., po sudioniku najviše pet primjeraka

Na natječaj su se javile 24 sudionice i jedna udruga s ukupno 67 fotografija. Stare fotografije Uskrsa i uskrsnog blagovanja nisu pristigle na natječaj.

Novo snimljene fotografije uskrsnih košarica vremenom su snimale same sudionice kao osobnu obiteljsku uspomenu u odabranom okružju. Sudjelovale su: Ana Majdančić, Elizabeta Gvozden, Helena Kuharić, Katica Dubravac, Katica Mišetić, Marija Bogadi, Marija Buhač, Miljenka Vujeva i Zlatica Čakić iz Vinkovaca; Ana Belić, Dragica Flinčec, Gordana Kolarević, Gordana Mijakić, Jelica Miklošević i Manda Mlinarević iz Antina; Anica Janjić, Anica Kulić, Jela Janjić i KC Klasje iz Privlake; Lidija Damjanović iz Strizivojne; Vesna Špoljar i Višnja Makek iz Zagreba; Zdenka Mišetić iz Komletinaca; Malina Kvasina iz Novog Travnika, BiH i Kaja Bajić iz Vinkovaca s fotografijama snimljenim u Roksdorfu, Njemačka.

Na svečanom događanju u subotu, 23. travnja 2022. godine u novim prostorijama Društva Hrvatska žena Vinkovci na adresi Trg Josipa Runjanina 10 u Kolodvor kvartu u Vinkovcima, nazočne je uvodno pozdravila predsjednica Društva Ljubica Potočić. Ovom događaju najprije je prethodilo druženje s građanima, u parku na Trgu, uz prigodno postav-

ljeni izložbeni pult Hrvatske žene i predstavljanje i pjevanje starinskih napjeva svatovca s Udrugom žena iz Starih Mikanovaca i KC Klasje iz Privlake. Svatovac kao tradicijski vokalno-instrumentalni napjev s područja Slavonije, Srijema i Baranje zaštićeno je nematerijalno kulturno dobro u Republici Hrvatskoj od 2007. godine.

Kroz power point prezentaciju etnologinja Ljubica Gligorević predstavila je sve pristigle radove i njihove autorice. Članice Povjerenstva za odabir najuspješnije predstavljenih uskrsnih košarica preko medija fotografije bile su članice Društva HŽVtk: Katica Šarčević, nastavnica, Marija Mišetić, dr. medicine, Ljubica Potočić, dr. medicine, predsjednica Društva i stručna suradnica, mr. sc. Ljubica Gligorević, koje su temeljito pregledale sve radove i donijele odluke 19. travnja 2022. godine.

U kategoriji novo snimljenih autorskih fotografija uskrsnih košarica u kontekstu blagoslova hrane, snimljenih u razdoblju od 2015. godine do 2022. godine, članice Povjerenstva su odlučile:

I. mjesto

Uskrsni ugodaj Miljenke Vujeva, Vinkovci, 2022.

II. mjesto, dvije ravnopravne nagrade:

Uskrsna košarica Jele Janjić, Privlaka, 2022.

Uskrsna košarica Vesne Špoljar, Zagreb, 2022.

III. mjesto, dvije ravnopravne nagrade:

Uskrsna košarica Helene Kuharić iz Vinkovaca,
s motivima iz Ukrajine

Uskrsna košarica Zdenke Mišetić, Komletinci, 2022.

Prvonagrađena Miljenka Vujeva sa kćerkom i
predsjednicom DHŽVk Ljubicom Potočić, Vinkovci,
2022., snimila Ljubica Gligorević

Sve sudionice ovoga fotografskog natječaja na uskrsnu temu dobile su priznanja i publikacije DHŽVk koje su im uručile članice ocjenjivačkog Povjerenstva: Marija Mišetić, Katica Šarčević i Ljubica Potočić. Nagrađenima su uručeni buketi cvijeća, a prvonagrađenoj i likovno djelo. Čestitke svim sudionicima 4. natječaja fotografije Uskrsne košarice 2022. godine!

mr.sc. Ljubica Gligorević, etnologinja

Uz Svjetski dan činjenja dobrih djela VOLIM VINKOVCE

Volim Hrvatsku! Volim Slavoniju! Volim Vinkovce! Koliko li smo puta čuli takva ushićena razmišljanja, takav stav brojnih pojedinaca koji žive u gradu bogate povijesti, u nekad važnom gospodarskom, prometnom i kulturnom središtu sjeveroistočne Hrvatske, u gradu u kojemu postoje pretpostavke da doista postane grad u koji će mnogi rado dolaziti i iz kojega se neće odlaziti. No, voljeti Vinkovce ne znači dizati galamu o ljubavi prema njima, premda se ponekad mora i treba i o njoj govoriti i isticati je, čak što više poželjno je, nego se ponašati tako da se ta ljubav osjeti na svakom koraku, u šetnji parkom, ulicama, u vožnji automobilima, u odnosu prema prometnim i zelenim površinama, prema cvjetnjacima, prema Bosutu, prema svojoj životnoj i radnoj sredini. Primjeri nesavjesnog ponašanja pojedinaca, kada je u pitanju okoliš, mogli bi nabrajati unedogled. S njima se svakodnevno susrećemo i gotovo svakodnevno ponavljamo da volimo svoj grad. Voljeti je glagol koji, između ostalog i obvezuje, koji ponekad traži i pokoju žrtvicu, odricanje. Pa ako je tako žrtvujemo se barem onoga trenutka kada želimo nemarno odbaciti kakvu plastičnu vrećicu ili papirić na ulicu, kada želimo prećacem kroz brižno uređen travnjak, kada nam tako „uporno“ one lijepe žardinijere „bodu oči“. Približimo se više prirodi, do-

bro osmišljenim akcijama, nastojanjima da grad bude lijep u pravom smislu riječi. Barem nas to ne bi trebalo puno stajati. A koji cvijet više samo je doprinos ljepoti koja nas veže i spaja, koja nas oplemenjuje i unosi radost u svakodnevnicu koja nam često zna biti siva, besperspektivna. Na ovom planetu Zemlji smo, kažu znalci, da činimo dobro. A u to dobro svakako ubraja se i briga o okolišu.

Svjetski dan činjenja dobrih djela obilježen akcijom čišćenja okoliša

Nastavno na prethodni tekst Društvo „Hrvatska žena“ Vinkovci može se pohvaliti jednom doista hvalevrijednom akcijom koju je provelo 2. travnja 2022. uoči obilježavanja Svjetskog dana činjenja dobrih djela. Nekoliko članica zdušno se uključilo u radnu akciju čišćenja većeg dijela Trga Josipa Runjanina, poglavito onog ispred zgrade Uprave Šumarije Vinkovci u kojoj se nalaze i prostorije „Hrvatske žene“. Očistile su zelene površine od suhog lišća i otpalih grančica a pješačke staze od nakupljenih ostataka zemlje. Doprinos ovoj radnoj akciji dala je i tvrtka Nevkoš koja je osigurala kontejner i alatke s kojima je bilo moguće čistiti i oplemeniti taj inače vrlo specifičan trg. Svakako treba naglasiti da je Svjetski dan činjenja dobrih djela globalni projekt i da se temelji na jednostavnoj ideji da svatko može učiniti nešto za svoju životnu ili radnu sredinu. Inicirala ga je i pokrenula organizacija Goog Deed Day koja djeluje u 108 zemalja svijeta i okuplja preko 4 milijuna volontera. Toga 3. travnja 2022. godine prvi put je obilježen u našoj zemlji i polučio je zapažene rezultate kao što je i ova radna akcija Društva „Hrvatska žena“ Vinkovci. Očišćeni prostor plijenio je pozornost građana i djelovao poticajno da se negdje, na nekom drugom mjestu, u nekom drugom dijelu grada, učini isto ili slično kako bi ljepotu grada doživjeli i kroz njegov opipljiv, vanjski izgled.

Milka Vida

Tribinom, izložbom i prodajom ruža obilježen Majčin dan

Jedna od prepoznatljivijih aktivnosti Društva „Hrvatska žena“ Vinkovci odnosi se na obilježavanje Majčinog dana. Postalo je tradicija da se u povodu toga dana, koji se slavi svake prve nedjelje u svibnju, organiziraju prigodna predavanja i izložbe. Prisjetimo se samo nekih: „Dobar prijatelj/spomenari“, „U potrazi za (ne) izgubljenim vremenom“, „Oj jastuče, milo moje, tebi šapćem tajne svoje...“, „I u dobru i u zlu“, „Snaga molitve“, „((Ne)-mogućnost obiteljskog odgoja danas-obiteljski odgoj pred izazovima današnjeg društva“, „Ženska pokrivala za glavu“, „Skrovišta djetinjstva“, „Novi život se rađa“, „Kruh naš svagdašnji-kruh života“... Za predavače predloženih tema uvijek su pozivane kompetentne osobe a izložbe, koje su se većinom temeljile na obiteljskoj ostavštini, iz svojega posjeda, pomno su pripremale članice uz stručnu pomoć mr.sc.Ljubice Gligorević, etnologinje. I ove godine tema „Žensko donje rublje 19. I 20.stoljeća“ pobudila je interes javnosti. Predavanje na tu temu, znalački i s istančanim stilom govorenja, u prostorijama udruge u subotu 7.svibnja, održala je Marija Burić prof. U prostorijama udruge održana je i izložba donjeg rublja, dok je na Trgu Josipa Runjanina upriličen prigodni program. Uz podršku ravnateljice Dinke Peti prof. nastupili su mali tamburaši Glazbene škole Josipa Run-

janina Vinkovci predvođeni Tomislavom Majačićem prof. Nekoliko pjesama, uz mali tamburaški orkestar otpjevala je Petra Marković prof. Cjelokupni događaj bio je upotpunjen i postavljanjem štanda u prostoru spomenutog trga.

Članice su izložile i prodavale djela svojih ruku: kolače, tjesteninu, rukotvorine...U nedjelju, 8.svibnja, na Majčin dan, ispred nekoliko župnih crkava članice su, već po tradiciji, prodavale ruže.

Milka Vida

Likovna kolonija 2022. STARI KUNJEVCI - IDEALNO MJESTO ZA LIKOVNE IZRIČAJE

I ove 2022. godine, točnije 11. lipnja, Društvo Hrvatska žena Vinkovci organiziralo je već tradicionalnu likovnu koloniju kao jedan od načina prikupljanja potrebnih financijskih sredstava. Za održavanje kolonije odabrani su Stari Kunjevci. Zahvaljujući „Hrvatskim šumama“-Upravi šuma-Podružnici Vinkovci i voditelju Uprave Krasnodaru Sabliću i Branku Trifunoviću, voditelju Šumarije Vinkovci, koji su rado ustupili ovaj prekrasan prostor sa stoljetnim hrastovim šumama za stvaralačke izričaje likovnih umjetnika, i uz to sve sudionike počastili ručkom, taj lipanjski dan neće zaboraviti ni likovnjaci kojima je pruženo idealno okruženje, a ni članice Hrvatske žene koje su uživale u zajedničkom i prijateljskom druženju. Na koloniju se rado, kao i svaki puta, odazvalo desetak slikara koji su bili inspirirani ljepotom prirode, specifičnostima što ih je pružao prostor Starih Kunjevaca. Motiva za likovna djela nije nedostajalo.

U radu likovne kolonije sudjelovali su: Goran Lukić, Branko Bazina, Ljerka Pleština, Ruža Šarlija, Zlatica Čakić i Slavica Jelić iz Vinkovaca, Pero Avramović i Zlatko Kokanović iz Županje, Antun Ferbežar i Duško Begović iz Otoka, Jozo Pišković

iz Slavenskog Broda i Domagoj Jurčić i Dario Šošić iz Vukovara. Druženje likovnjaka i članica društva uvijek je bilo popraćeno s petnaestak lijepih radova u raznim slikarskim tehnikama, kao što su: ulje na platnu, akril, suhi pastel, olovka i kombinirana tehnika. Nakon stvaralačkih aktivnosti nastavljeno je ugodno i opuštено druženje uz objed koji je donirala Uprava šuma –Podružnica Vinkovci. Slike nastale na ovoj likovnoj koloniji ćemo uramiti i na raznim aukcijama pokušati prodati kako bi, kao uvijek do sada, osigurali dio sredstava za humanitar- ni rad Društva. Svakako valja naglasiti da su ovu aktivnost popratile Andrea Vinković pročelnica Upravnog odjela društvenih djelatnosti grada Vinkovaca, Mirta Štrk zamjenica pročelnice Upravnog odjela za investicije, fondove Europske unije i imovinu i Gordana Trifunović socijalna radnica u Domu za stare i nemoćne osobe Vinkovci, koje su izrazile zadovoljstvo viđenim i zaželele daljnji uspješan rad ove vinkovačke humanitarne udruge.

Slavica Jelić

PONOVNO OTKRIVANJE INTIME

Oduvijek su čovjek i njegovo odijevanje bili metafora za prikazivanje izvanjskoga i unutarnjega svijeta njegova bića pa nam već najraniji tekstovi i umjetnost slikarstva to prikazuju. Jasno je da kroz povijest i staroga i novoga vijeka moguće pratiti odijevanje, odjeću, stilove, razdoblja kao pojam kojega nazivamo moda, a iz toga onda i pomodnost, ukus, dizajn...pa i natjecanje u tu svrhu. Već je Eva svoju izvanjsku intimu pokrila „smokvinim listom“ pa ga mnogi nazivaju prvim kostimom. On će biti i znakom spoznaje osobne nagosti i potrebe skriti se, zaštititi se. Sve do renesanse žena je prikazivana potpuno odjevena, pokrivena i glave, a zanimljivo će, i tada šokantno, razodijevanje likova prikazati Michelangelo svojim radom u Sikstinskoj kapeli gdje zidove krasi neponovljivi „aktovi“. Poznata je i priča o Juditi

(biblijskoj i Marulićevoj!), začinjena prekrasnim tekstom/stihovima koji opisuju i njezino spremanje, odijevanje pred odlazak u Holofernov šator. „U najljepše donje i gornje ruho odjene sluškinja Juditu...“ Ipak, Judita ne zavede Holoferna samo izvanjskom ljepotom i najfinijim haljinama, već i svojom mudrošću.

Tijekom povijesti i donje je rublje imalo svoju „povijest“. Ono je svrhovito i ima svoju namjenu: higijensku i u oblikovanju tijela. Donje je rublje pokrivalo intimnih dijelova tijela, u početku od materijala iz prirode (Eva, egipatski kraljevi...). Podaci govore da su Egipćanke prve žene koje su nosile donje rublje, 3000 god.pr.Krista. U antičkoj Grčkoj i Rimu, donje je rublje odraz društvene hijerarhije: samo su robovi nosili „nešto“ kao donje rublje. Razlike su vidljive i u materijalu: vuna ili lan kod robova, a uvezena svila kod više klase.

Nekoć je rublje bilo rijetkost, prenosilo se iz naraštaja u naraštaj, prepravljalo se, zakrpavalo te u poderivosti mijenjalo namjenu u zavoje. Od 13.st. možemo pratiti pojavljivanje lanenoga donjega rublja ispod gornje odjeće. U 14. i 15.st. žudi se za istezanjem i isticanjem tijela pa se pojavljuju korzeti i podvezica koja podržava čarape. Od 16.st. donje rublje postaje sastavni dio garderobe, u isto vrijeme čipka će ga obogatiti, kao i parfumiranje odjevnih predmeta. U 17.st. bjelina postaje znak čistoće pa dijelovi donjega rublja proviruju ispod rukava i okovratnika.

Od početka 19.st. ženska se moda rasterećuje, žena počinje „trošiti novac na krpice“, gomila na sebe sve znakove društvenoga uspjeha, pa se pojavljuju i trgovine donjim rubljem. Steznik postaje najprodavanija roba, a do danas je promijenilo i svoju namjenu u ortopedsko pomagalo. Sve do kraja 19.st. rublje je bijele boje, a u isto vrijeme zabilježene su i sličice preteče današnjega grudnjaka.

Danas smo intimu „ponudili svijetu“ pa je u toj „ponudi“ vrlo znakovito pokazivanje donjega rublja.

Marija Burić prof.

Međunarodni dan muzeja obilježen susretom s Ukrajkama

Povodom Međunarodnog dana muzeja, na poziv ravnatelja Gradskog muzeja Vinkovci Hrvoja Vulića obilježili smo taj dan. Pod sloganom „Moć muzeja“ u Lapidariju smo se od 19 sati družili s raseljenim osobama iz Ukrajine. Naše članice su, kao i uvijek, pripremile sve moguće delicije naše lijepo i bogate Slavonije (kiflice, salanjake, orahnjaču, pogačice sa čvarcima, pitu sa sirom i drugo). Komunikacija između Ukrajinke i nas nije nedostajala jer se za prijevod potrudila gospođa Tatjana. „Muzeji imaju moć promijeniti svijet u kojem živimo. Oni su jedinstvena mjesta za otkrivanje i učenje naše prošlosti, a ujedno i otvaraju naše umove prema novim idejama“ -istaknuo je tom prigodom Hrvoja Vulić, ravnatelj Gradskog muzeja Vinkovci.

Jasminka Parat

U Zagrebu održan VIII. redovni izborni Sabor Središnjice Društva „Hrvatska žena“

*Kontinuirano djelovanje na „čast svojega imena,
korist svoga naroda i ponos potomstva“*

Jednoglasno je za predsjednicu ponovo izabrana Mira Fiket

Osmi po redu izborni Sabor Središnjice Društva „Hrvatska žena“ održan je 24. rujna u Zagrebu a prisustvovala su mu članice gotovo svih ogranaka s područja cijele Hrvatske. Kao i svih prethodnih sabora i u radu ovoga sudjelovale su članice Društva „Hrvatska žena“ Vinkovci: Mira Čupić, Branka Domaćinović, Mirjana Prebanić, Neda Kovačević i Milka Vida. Nakon pozdrava Domovini minutom šutnje odana je dužna počast preminulim članicama, poginulim, nestalim i umrlim hrvatskim braniteljima i prvom hrvatskom predsjedniku dr. Franji Tuđmanu.

Obraćajući se nazočnim članicama društava predsjednica Mira Fiket zahvalila se svim društvima na radu kojega su u proteklom razdoblju unatoč epidemiološkoj situaciji provele zdušno, volonterski. „Prema dobivenim izvješćima iz društava aktivnosti su se uglavnom odnosile na humanitarno djelovanje s domoljubnim sadržajem što je uostalom utkano i u važeći statut Društva. Očito je da su društva, svako na svoj način i ovisno o raspoloživim sredstvima, svojim načinom djelovanja u sredini u kojoj djeluju pridonijele cilju zbog kojega su i osnovana“ - istaknula je Mira Fiket. Predložila je mogućnost zajedničkog križnog puta na Ksaveru na Gluhu nedjelju i podsjetila je na onaj koji je u organizaciji Društva Hrvatska žena održan 21. ožujka 1999. godine i kojega je predvodio uzoriti kardinal dr. Franjo Kuharić, te služenje svetih misa za pet prosinačkih žrtava i za blajburške žrtve. Izrazila je i želju da se pomogne ljudima u potrebi u Petrinji. O radu u proteklom razdoblju, uz dostavljena pisana izvješća govorile su predstavnice društava iz Sesveta, Zagreba, Petrinje, Kutine, Novog Travnika i Vinkovaca. S obzirom na brojne aktivnosti, po kojima se vinkovačko društvo izdvaja, Milka Vida, dopredsjednica, govorila je o najupečatljivijima koje je itekako prepoznala i šira lokalna zajednica. Prvenstveno se to odnosi na stan u Zagrebu koji je angažmanom članica i drugih pravnih i fizičkih subjekata kupljen prije 14 godina i u kojemu po potrebi borave maligno bolesna djeca i njihovi roditelji. U izlaganju pozornost su privukle i druge aktivnosti (izdavanje časopisa i brošura, likovne kolonije, humanitarni koncerti, tribine i izložbe, natječaj uskrzne košarice, savjetovalište za psihosocijalnu pomoć, angažman na izgradnji dnevnog boravka za starije osobe, kandidiranje projekata za sredstva iz europskih fondova...) Predsjednica „Hrvatske žene“ iz Zagreba Dragica Karaić citirala je Povelju o kulturnoj baštini Europe i govorila kako se njihove aktivnosti uklapaju u projekte

Europske unije. Žaljenje što je Ogranak „Hrvatske žene“ iz Novog Travnika ostao jedini u sastavu Središnjice izrazila je Malina Kvasina, predsjednica Ogranaka. „Naši programi se baziraju na opstojnosti hrvatskog naroda. Nismo članovi niti jedne stranke i može se reći da smo stranka hrvatskog naroda“ - naglasila je Malina i dodala da se jedna od aktivnosti društva odnosi na zaštitu svatovca, a uskoro im je u planu i hodočašće u malo poznato Olovo. Predsjednica Fiket obećala je da će se u idućem razdoblju svakako poraditi na uključenju bosansko-hercegovačkih društava „Hrvatske žene“ u sastav Središnjice. Podnesena izvješća o radu udruga jednoglasno su prihvaćena, a isto tako i izvješća o financijskom poslovanju i Nadzornog odbora. Za predsjednicu je ponovo izabrana Mira Fiket koja se zahvalila na povjerenju i istaknula da će nastojanja u idućem četverogodišnjem mandatu biti usmjerena angažiranjem u radu „na čast svojega imena, na korist svojega naroda i na ponos svojega potomstva.“ Milka Vida izabrana je za predsjednicu Nadzornog odbora.

Saboru je prethodila sveta misa koju je u župnoj crkvi „Sveti Ivan“ Nova ves služio Ivan Lastovčić, župnik ove župe. U prigodnoj propovjedi pohvalio je rad „Hrvatske žene“ čije su se članice, kako je rekao, stavile u službu svoga naroda. „Vi ste uključene u zdravstveni, kulturni, gospodarski i ini napredak našeg naroda. I možda je to samo kap u moru, ali itekako vrijedna žrtva. Neka ova misa bude hrana našim dušama i neka Gospodin blagoslovi baštinu koju ste naslijedile. Pozvane ste biti nositeljice radosne vijesti. Neka vas Bog ohrabri, blagoslovi i nagradi“ - rekao je velečasni Ivan Lastovčić. Euharistijsko slavlje pjesmom je uvećao Ženski pjevački zbor „Hrvatice“ koji djeluje u okviru Društva Hrvatska žena-Grad Zagreb. Zborom je dirigirao David Ropac.

Usljedio je odlazak na Mirogoj gdje je na grob osnivačice Društva Marije Kumičić položen aranžman i upaljena svijeća. Bila je ovo ujedno i prigoda da članice ogranaka iz cijele Hrvatske zapale svijeću i na vječno počivalište prvog hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana.

Milka Vida

ZAPISNIK SA IZBORNE SKUPŠTINE DRUŠTVA „HRVATSKA ŽENA“ VINKOVCI

5. listopada 2022. godine

Početak u 18 sati, u prostorijama Društva „Hrvatska žena“ Vinkovci, Trg Josipa Runjanina 10

DNEVNI RED:

1. Otvaranje Skupštine i utvrđivanje broja nazočnih, utvrđivanje Dnevnog rada
2. Izbor Zapisničara i 2 Ovjerovitelja Zapisnika
3. Izvješće Predsjednice Društva o glavnim postignućima u protekla 4 godine (izvještava Predsjednica Društva-Ljubica Potočić)
4. Strateški plan za razdoblje od 2022. do 2025. godine (izvještava Predsjednica Ljubica Potočić)
5. Donošenje Odluke o prestanku mandata dosadašnjih Tijela Društva
6. Usvajanje Statuta
7. Izbor Tijela Društva -Predsjednice, Dopredsjednice, Tajnice, Rizničarke, Članica Upravnog odbora, članica Nadzornog Odbora, Likvidatora
8. Biranje Počasnih članica društva
9. Izvješće sa Sabora Hrvatska žena“ održanog u Zagrebu 24. rujna 2022. godine (izvještava dopredsjednica Milka Vida)
10. Razno

1. Utvrđivanje broja nazočnih- broj nazočnih utvrđuje tajnica Marija Mišetić- od 66 članica nazočno 41-
Otvorena Skupština- Otvorila predsjednica Ljubica Potočić

Nazočnim članicama pročitani Dnevni red – JEDNOGLASNO PRIHVAĆEN

2. Izbor zapisničara i 2 Ovjerovitelja Zapisnika-
-predsjednica Potočić predlaže za zapisničara Jasminku Parat

-predsjednica Potočić predlaže za Ovjerovitelje Zapisnika: Margaretu Čalić i Jadranku Dorić-Žeravica
JEDNOGLASNO PRIHVAĆENI PRIJEDLOZI

3. Izvješće Predsjednice Društva Ljubice Potočić o glavnim postignućima u protekle 4 godine- JEDNOGLASNO PRIHVAĆENO

4. Strateški plan za razdoblje od 2022. do 2025. godine- JEDNOGLASNO PRIHVAĆEN

5. Skupština JEDNOGLASNO RAZRJEŠUJE dosadašnja Tijela Društva

6. Usvajanje Statuta- predsjednica je obrazložila

donošenje novog Statuta

JEDNOGLASNO PRIHVAĆENO

7. Izbor Tijela Društva-za predsjednicu je predložena Ljubica Potočić- JEDNOGLASNO PRIHVAĆENO, drugih prijedloga nije bilo

-za Dopredsjednicu predložena Margareta Čalić
JEDNOGLASNO PRIHVAĆENO

-zaTajnicu- predložena Marija Mišetić
JEDNOGLASNO PRIHVAĆENO

-za Rizničarku-predložena Nevenka Bukna-JEDNOGLASNO PRIHVAĆENO

Članice Upravnog Odbora predložene: Marija Tanocki, Ankica Tadić, Nada Krznarić, Ivanka Klepić, Mirta Štrk.

-JEDNOGLASNO PRIHVAĆENO-

Članice Nadzornog Odbora-predložene: Mira Čupić, Branka Domačinović, Nada Petrinović

-JEDNOGLASNO PRIHVAĆENO-

Likvidator-predložena-Zlata Tustanovski

-JEDNOGLASNO PRIHVAĆENO

8. Izbor Počasnih članica - predloženo - dosadašnja dopredsjednica gđa. Ljubica Pružinac-proglašava se Doživotnom počasnom dopredsjednicom

Počasne članice-predloženo-Vlasta Urbiha, Branislava Fegeli, Manda Uzunić, Marija Ujević, Zdenka Ujević, Dinka Markasović, Ljerka Pleština.

-JEDNOGLASNO PRIHVAĆENO-

9. Izvješće sa Sabora „Hrvatske žene“ održanog u Zagrebu 24. rujna 2022.-izvjestila Milka Vida

10. Razno

Završetak u 19.30 sati

Zapisničar: Jasminka Parat

Predsjednica Društva: Ljubica Potočić

Ovjerovitelji zapisnika: Margareta Čalić

Jadranka Dorić Žeravica

Izlet Društva „Hrvatska žena“ Vinkovci u Karlovac 8.10.2022.

Svi znamo da je Karlovac grad na četiri rijeke, i jedan je od rijetkih gradova kojima se zna ne samo godina osnutka već i točan datum: 13. srpanj 1579., što se danas slavi kao Dan Grada. Ime je dobio po osnivaču nadvojvodi Karlu Habsburškom.

Karlovac je trebalo izgraditi iz vojnih razloga! U ono doba Turci su bili velika vojna sila i prijetnja; napreduju; i tek godine 1593. pretrpjet će poraz kod Siska, što se smatra prekretnicom u višestoljetnom ratovanju i vjesnikom oslobođenja!

Dakle, nadvojvoda je trebao kvalitetnu tvrđavu; odabrao je položaj pod Dubovcem, utvrdom iz 14. stoljeća, na mjestu gdje se Korana ulijeva u Kupu, pristup je moguć iz samo jednog smjera; fortifikacije su izvedene u skladu s najboljim zamislima

onoga doba; otporne protiv ondašnjeg najmodernijeg topništva. Zidine, opkopi i bastioni formiraju tlocrt šesterostrane zvijezde, a unutar tvrđave pravilan je raspored ulica, oko centralnog trga, i taj raspored je ostao sačuvan do danas što se, doduše, može bolje uočiti iz zraka! Tvrđava je za to vrijeme bila moderno koncipirana da će se na sličan način zidati 150 godina kasnije i tvrđava kod Broda!

Pod vojničkom upravom, kao karlovačkih generala, ostat će tvrđava još preko 100 godina; postepeno se oko i unutar nje formira grad koji će car Josip II, sin Marije Terezije proglasiti 1871. slobodnim kraljevskim gradom. To stoljeće, i još više 19. vijek doba je naglog bujanja grada: žito iz Panonije se lađama doprema Kupom do Karlovca, grade se

ceste prema moru: Karolina, Jozefina, Luijizana, cvjeta obrtništvo ... Vojna krajina je ukinuta tek 1881. godine ali se još ranije budi narodna svijest Hrvatski narodni preporod.

Karlovac je uz Zagreb najjače sjedište Ilirstva. Vratimo se još malo u povijest: ovdje je službovao general Vuk Frankopan, tu mu se rodio 1643. godine sin, Fran Krsto, vojnik i pjesnik, koji će stradati 1673. godine zajedno sa Petrom Zrinskim... Tu se 1752. godine rodio i završio školu nadbiskup Maksimilijan Vrhovac, Ilirac još prije pojave Ilirizma; veći dio života ovdje je provela Dragojla Jarnević najvatrenija Ilirka, pjesnikinja i planinarka; ovdje se rodio 1821. i završio 1858 godine svoj nesretni život Vjekoslav Karas; ovdje su se rodili i odrasli braća Seljan; istraživači Afrike i Južne Amerike, da bi skončali Mirko 1913. u Peru-u, a Stjepan 1836. negdje u džunglama Brazila. A mnoštvo dragocjenih predmeta, skupljenih na putovanjima, poklonili su Etnografskom muzeju Zagreb. Karlovačku gimnaziju pohađao je 1870. do 1873. Nikola Tesla.

Najgore trenutke grad je doživio za vrijeme Domovinskog rata, JNA je imala čak 19 vojnih objekata, a Srbi su činili 20% stanovništva, grad je tučen sa svih strana, a najviše četvrt Turanj. Danas je grad obnovljen, no stara industrija je propala; nema više Jugoturbine, KIM jedva posluje, Pivovara je pod upravom Heinekena, što i nije loše..

U povijesnoj jezgri grada smještene su i najvažnije institucije grada, poglavarstvo, gimnazija, muzička škola (osnovana davne 1804. godine; najstarija na Balkanu). Kazalište „Zorin dom“, Gradski muzej, Galerija itd. većinom smještene u povijesnim zgradama; Veleučilište u zgradi nekadašnjeg Generalata... Od nekadašnjih gradskih opkopa, šanaca, nastali su parkovi u centru grada. A blizu je i najvažnije gradsko kupalište Foginovo kupalište na Korani, a preko puta njega Aqutika: akvarij slatkovodnih riba sa područja Hrvatske.

No, svrha posjeta Karlovcu je Sveta Misa za hodočasnike u Nacionalnom Svetištu Svetog Josipa u četvrti Dubovac.

Naravno, da narod poštuje Svetog Josipa oduvijek; pogotovo su isusovci i pavlini poticali to štovanje. No, koju riječ o biskupu Martinu Borkoviću: rođen 1597. postao pavlin u Lepoglavi, kasnije i general pavlinskog reda; proglasio je Majku Božju Remetsku (Remete su tada bile crkva pavlinskog, a ne karmelićanskog reda!) dakle, proglasio je Majku Božju Zagovorni-

com Hrvatske i Najvjernijom Majkom „Advocata Croatiae-Fidelissima Mater“. Biskup je od 1667. godine, a njegovim poticajem je pronađen, već zaboravljen, zazidan-skriveni Kip Čudotvorne Bistričke Gospe godine 1684.

No najvažniju odluku biskup je tek trebao donijeti: propašću urote Zrinskih-Frankopana 1671. godine Hrvatska se našla u opasnosti da joj se ukinu sve odluke državnosti te da postane, naprosto jedna od pokrajina Austrije; biskup je intervenirao kod cara Leopolda i kakva-takva makar i reducirana državnost spašena je i 10. lipnja 1687. godine Sabor proglasi Svetog Josipa zaštitnikom Kraljevine Hrvatske; biskup Borković i sam saborski zastupnik umro je svega nekoliko mjeseci iza toga!, doduše u visokoj starosti. I nadbiskup Stepinac se još 1939. godine zalagao da se osnaži štovanje Svetog Josipa u narodu...

I konačno, biskupska konferencija, održana u Zagrebu 15. travnja 1972. proglasila je Svetog Josipa Zaštitnikom Domovine; na isti dan godine 1987., a 300 godina nakon odluke Sabora, bira se crkva u Karlovcu da postane Nacionalno Svetište Svetog Josipa, koga je i poglavarstvo grada Karlovca proglasilo svecem-zaštitnikom Karlovca.

Za gradnju crkve na, doduše, nepogodnom, poplavnom terenu najzaslužniji je pokojni prečasn Marijan Radanović, koji je 1955. postao župnikom pri Mariji Snježnoj u Dubovcu i ostao župnikom 60 godina. Gradnja je započela 1968. godine, kamen temeljac postavio je tadašnji pomoćni biskup Franjo Kuharić; završila je 1974. godine, a blagoslovio ju je i posvetio nadbiskup Franjo Šeper. Glavna projektantica bila je Josipa Šponar Muth. Prečasn Radanović mogao je, dakle, vidjeti ispunjenje svoga sna; umro je 2014. godine... No crkva se i sada dotjeruje; možemo se diviti mozaiku koji je pred nekoliko mjeseci postavila radionica pod nadzorom Josipa Botteri Dini-ja, a dopunjuju se i vitraji!

Svetu misu predslavio je prečasn Zlatko Golubić, a pozdravio nas je i monsinjor Antun Sente mlađi, župnik i rektor.

Dr. Ljubica Potočić

Pazi na čistoću srca! - Moramo paziti na čistoću misli, riječi i djela. Tko nije čistog srca, ne može Boga pojmiti. Koliko je tko čistiji, toliko je bliži Bogu. (Mahatma Gandhi)

Hrvatski liječnički zbor Hrvatsko društvo za palijativnu medicinu Ogranak vukovarsko-srijemski

Društvo Hrvatska žena - Vinkovci

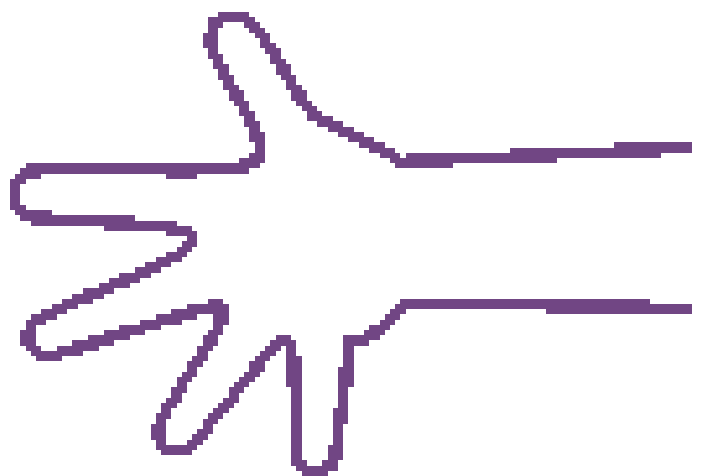
Što je palijativna medicina i skrb i palijativni pacijent?

Palijativna medicina obuhvaća potpunu skrb o bolesniku oboljelom od kronične, neizlječive bolesti na koju više ne djeluju ni kirurške, ni druge terapijske metode.

Palijativni pacijent je pacijent koji je obolio od maligne bolesti-karcinoma, metastaza, koji je obolio od teških neuroloških bolesti koje dovode do teške pokretljivosti tj. nepokretljivosti, pacijent koji nakon prometnih ozljeda ostaje prikovan uz krevet i kojem je potrebna medikamentozna terapija, fizikalna terapija i 24-satna njega.

Palijativna medicina zahtjeva interdisciplinarni i multidisciplinarni pristup jer palijativni tim uključuje medicinsko osoblje, psihologe, socijalne radnike, dušebrižnike i volontere i time pruža palijativnom pacijentu medicinsku, psihološku, socijalnu i duhovnu podršku, njemu i njegovoj obitelji.

Da bi palijativnom pacijentu, odnosno njegovoj obitelji, pružili informaciju koja im je potrebna, Hrvatski liječnički zbor- Hrvatsko društvo za palijativnu medicinu-Ogranak vukovarsko-srijemski, u suradnji s Društvom Hrvatska žena Vinkovci, dao je tiskati prigodni letak. Tekst i grafički izgled letka zajednički su osmislili Margareta Čalić, dr. med.spec.fizijatar i Sandra Turić, grafička dizajnerica.

**Pomozi mi
da lakše
dočekam sutra...**

DOM ZDRAVLJA VINKOVCI

Kralja Zvonimira 53, 32100 Vinkovci
Tel. 032/308-545

CENTAR ZA KOORDINACIJU PALIJATIVNE SKRBI

● **Mobilni palijativni tim Doma zdravlja Vinkovci**
E-mail: palijativa.dzvk@vk.ht.hr

● **Koordinator palijativne skrbi:**

Hermína Fridl, mag. med. techn.
E-mail: koordinator.dzvk@vk.ht.hr
Tel. 099/529-7170

Ana Bedi, bacc. med. techn.
Tel. 099/494-4690

Mirela Pleša, mag. psihologije
Tel. 032/308-540

Margareta Čalić, dr. med. spec. fizijatar

Marija Švagelj, dr. med. spec. kirurg, subspec. abdom. kir.

Tatjana Čičak, dr. med. spec. anesteziolog, uži specijalist intenzivne medicine

● **U sklopu Centra za koordinaciju palijativne medicine je organizirano:**

Savjetovalište za žalovanje
Posudionica pomagala Tel. 099/529-7170

DOM ZDRAVLJA VUKOVAR

Sajmište ul. 1, 32000 Vukovar
Tel. 032/416-628

● **Koordinator palijativne skrbi:**
Ahnetka Stjepanović, mag. med. techn.
E-mail: koordinator.dzvukovar.hr
Tel. 032/416-628 Tel. 098/391-371

● **Palijativni tim Doma zdravlja Vukovar**

E-mail: palijativadomzdravljavukovar@gmail.com
Tel. 091/610-9485

Lazar Manojlović, dr. med. spec. kir.

Mario Begović, dr. med. spec. kir. supspec. kir. onkologije

Dunja Raguž, bacc. med. techn.

Karolina Omašić, bacc. med. techn.

Tin Jovanovac, dr. med. dent.

Domagoj Matanović, mag. psihologije

● **Područje mobilnog palijativnog tima Doma zdravlja Vukovar:**

Ilok, Bapska, Šarengrad, Mohovo, Opatovac, Tompojevci, Berak, Lovas, Tovarnik, Ilača, Čakovci, Mikluševci, Bokšić Sotin Jakobovac, Lužac, Negoslavci, Borovo, Petrovci, Bogdanovci, Svinjarevci, Pačetin, Trpinja, Lipovača, Bršadin, Bobota, vera, Čelije

● **Volonterski tim "Branitelj pomaže branitelju"**

DOM ZDRAVLJA ŽUPANJA

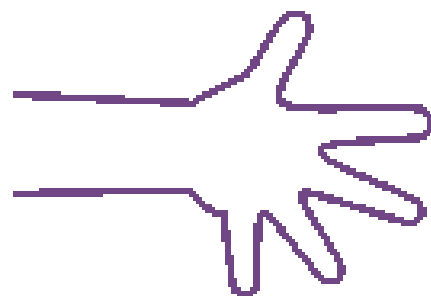
Dr. Franje Račkog 32, 32270 Županja
www.dom-zdravlja.zupanja.hr
Tel. 032/521-550

● **Mobilni palijativni tim Doma zdravlja Županja**

● **Koordinator palijativne skrbi:**

Danica Perić, mag. med. techn.
E-mail: mpt.dzzupanja@gmail.com
palijativa.dzzupanja@gmail.com
Tel. 099/265-3851

Ivana Alilović, mag. med. techn.

Tel. 099/389-2412

Stjepan Troha, dr. med. specijalist ortopedije
Stomatolozi:

Ivan Moličević, dr. dent. med.

Gabrijela Vonsović-Stanković, dr. dent. med.

UGOVORI O DOŽIVOTNOM I DOSMRTNOM UZDRŽAVANJU

Ugovori o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju mogu biti dobar način osiguravanja pomoći i skrbi za starije osobe.

Ugovori o uzdržavanju uređeni su Zakonom o obveznim odnosima, Ti ugovori su dvostrano obvezni, naplatni, strogo formalni, aleatorni, konsenzualni, .

Ugovorne strane su davatelj uzdržavanja, koji se obavezuje da će drugu stranu ili trećeg, a to je primatelj uzdržavanja, uzdržavati do njegove smrti. To je fizička ili pravna osoba koja je spremna pružiti pomoć i skrb uz odgovarajuću naknadu. Prava i obveze u ugovoru predmet su međusobnog dogovora, te ovise o potrebama i mogućnostima ugovornih strana i različite su od slučaja do slučaja. Pomoć i skrb najčešće se odnose na zadovoljavanje osnovnih životnih potreba kao pružanje ili osiguravanje smještaja, pomoć oko održavanja higijene, osiguranje i nabava obuće, odjeće, ogrijeva, opskrba hranom, odvoz i dovoz liječniku, toplice, sahrana.

Primatelj uzdržavanja je vlasnik neke imovine, pokretne, nepokretne, buduće imovine, kojemu je potrebna odgovarajuća skrb i pomoć zbog svoje starosne dobi i zdravstvenog stanja. Zauzvrat, spreman je prepustiti drugoj strani svu ili dio svoje imovine. Ugovorom se može ugovoriti uzdržavanje u korist treće osobe, da davatelj uzdržavanja uzdržava doživotno trećeg a ne ugovornu stranu. Druga ugovorna strana je promisar ili stipulant, posrednik, treća ugovorna strana je korisnik ili beneficijar, a to može biti i poslovno nesposobna osoba.

Ugovor o uzdržavanju mogu pravovaljano zaključiti i bračni drugovi i druge osobe koje prema zakonu o nasljeđivanju imaju obvezu uzdržavanja djeca, prema primatelju uzdržavanja i osobe koje imaju pravo na nasljedstvo.

Kako je kod ugovora o uzdržavanju riječ o naplatnim pravnim poslovima, oni se ne mogu pobijati radi prava na nužni dio, a to znači da se imovina koja je predmet tih ugovora isključuje iz ostavine. Stoga se često sklapaju kao simulirani ugovori da bi se osobe koje imaju pravo nasljeđivanja, nasljednike, onemogućilo nasljeđivanje i pravo na nužni dio imovine.

Određenom krugu osoba, upravo zbog zlouporaba, zabranjeno je sklapanje ugovora o uzdržavanju s korisnikom kojem pružaju usluge soci-

jalne skrbi i određenom krugu njihovih srodnika ako je tim ugovorom obuhvaćena nekretnina korisnika uslugesocijalne skrbi. Prema Zakonu, ugovore ne smiju sklopiti fizičke ili pravne osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi (domovi ta starije, obiteljski domovi i slično), bračni ili izvanbračni drugovi, životni partneri ili neformalni partneri te srodnici uravnoj ili pobočnoj liniji do drugog stupnja srodstva fizičke osobe koja pruža usluge socijalne skrbi i fizičke osobe zaposlene u djelatnosti socijalne skrbi, (spremačica, kuharica.)

Kako bi se osigurala pravna sigurnost i spriječile zlouporabe, ovi ugovori podliježu strogoj zakonskoj formi. Ugovori moraju biti sastavljeni u pisanom obliku, ovjereni od suca nadležnog suda, ili sastavljeni od strane odvjetnika, solemnizirani od strane javnog bilježnika ili u obliku javnobilježničkog akta. Za sudsku ovjeru plaća se pristojba od 500,00 kuna i 100,00 kuna za prijedlog ovjere. Na sudsku ovjeru čeka se oko 6 mjeseci, dok za sastavljanje ugovora kod odvjetnika i solemnizaciju sadržaja, ili oblik javnobilježničkog akta, koje sastavlja javni bilježnik, ne treba se čekati ali se plaća pristojba u postotku prema vrijednosti predmeta pravnog posla. Ugovor u obliku javnobilježničkog akta je najskuplji postupak sklapanja, sastavljanja, ovjere.

Razlika između ove dvije vrste ugovora je trenutak prelaska imovine s primatelja uzdržavanja na davatelja uzdržavanja, ukoliko je predmet nekretnina odnosno pokretnina ugovorom o dosmrtnom uzdržavanju imovina primatelja prelazi na davatelja odmah nakon sklapanja ugovora te mu se daje mogućnost da raspolaze imovinom. Ugovorom o doživotnom uzdržavanju imovina primatelja uzdržavanja prelazi na davatelja uzdržavanja nakon smrti primatelja uzdržavanja.

Što ako davatelj uzdržavanja umre prije primatelja uzdržavanja?

Ako je zaključen ugovor o doživotnom uzdržavanju, a u slučaju da davatelj uzdržavanja umre prije primatelja uzdržavanja, njegova prava i obveze iz ugovora prelaze na njegova bračnog druga i njegove potomke (nasljednike prvog nasljednog reda) koji su pozvani na nasljedstvo, uz uvjet da oni pristanu na to. Ako pak odustanu od nasljedstva, ugovor se raskida a oni nemaju pravo zahtijevati naknadu za prije dano

uzdržavanje. Nasljednici mogu preuzeti nasljedstvo i izjaviti da nisu u stanju preuzeti ugovorne obveze. U tom slučaju imaju pravo zahtijevati od primatelja uzdržavanja naknadu za prije dano uzdržavanje, a visinu naknade određuje sud. Pritom se uzimaju u obzir imovinske prilike primatelja uzdržavanja i osoba koje su nasljednici pokojnog davatelja uzdržavanja.

Kod ugovora o dosmrtnom uzdržavanju, ako nasljednici ne pristanu na produženje ugovora, ugovor se raskida, a oni imaju pravo na naknadu za prije dano uzdržavanje i dužni su vratiti primatelju uzdržavanja ono što je na temelju toga ugovora stekao davatelj uzdržavanja. Ako nisu u stanju vratiti imovinu, dužni su primatelju uzdržavanja nadoknaditi vrijednost stečenog.

Ugovori o uzdržavanju mogu se raskinuti sporazumno. Zakon ne propisuje pisanu formu kod raskidanja istog, no ukoliko je predmet ugovora nekretnina na kojoj je upisana zabilježba u zemljišnoj knjizi tada se sporazumno raskidanje ugovora o doživotnom uzdržavanju mora sastaviti u pisanoj formi. I jednostrano, ako ugovorne strane žive zajedno, a njihovi su se odnosi poremetili da je zajednički život nepodnošljiv, svaka strana može od suda tražiti tužbom raskid ugovora.

Kako se često događaju zlouporabe ugovora, tendencija zakonodavca je da se ukinu ugovori o dosmrtnom uzdržavanju i uvede javni registar davatelja uzdržavanja da bi se imalo uvida i mogućnosti uklanjanja zlouporabe.

Ankica Tadić

Demencija i njene tajne

Kao najčešće asocijacije na riječ demencija ljudi navode zaboravljivost, gubljenje stvari, Alzheimer i sl. No, biti dementan ne znači biti samo zaboravan- to je progresivno stanje. Demencija se službeno definira kao oblik kroničnog moždanog sindroma s višestrukim kognitivnim poremećajima, od kojih je najvažniji oštećenje pamćenja (Begić, 2021). Prema trenutno dostupnim podacima u svijetu postoji oko 1,5% do 7 posto oboljelih od demencije starijih od 65 godina te oko 30 posto u populaciji starijih od 85 godina (Johaansson i Zarit, 1995). U Hrvatskoj prema procjenama živi oko 87 tisuća oboljelih. Prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) predviđa se udvostručenje broja oboljelih do 2030. godine. Svi ovi podaci nam da je to jedan od najvećih javno zdravstvenih problema današnjice, ali i budućnosti.

Demencija je zapravo naziv za brojne neuropsihološke promjene koje nastaju kao posljedica pojedinih kroničnih bolesti mozga. Ima više vrsta demencija, a najčešća podjela je prema uzroku (Begić, 2021):

1. Alzheimerova demencija
2. Vaskularna demencija
3. Demencija koja se javlja uz primarnu bolest (Parkinsonova bolest, Huntingtonova bolest, Pickova bolest, Creutzfeldt-Jacobova bolest, Wilsonova bolest i dr.)
4. Demencija višestrukih uzroka
5. Demencija uzrokovana npr. sredstvima ovisnosti
6. Demencija nepoznatog uzroka

Najčešći oblik je Alzheimerova demencija (50-60 posto svih demencija) i vaskularna demencija.

Kako zapravo oboljeli od demencije započinju svoje liječenje?

Vrlo često osobe kod kojih se javljaju tegobe po dementnom tipu bivaju dopraćene liječniku (neurologu, psihijatru) od strane bliskih osoba, članova obitelji. Dio njih je kritičan i svjestan vlastitih tegoba, no dio nema odgovarajući uvid u stvarne poteškoće koje ima. Kod oboljelih osoba ovisno o tipu demencije opaža se: oštećenje kratkoročnog pamćenja, promjene u ponašanju, promjene u karakteru, raspoloženju, ponekad izostanak motivacije i inicijative. Vrlo često oboljele osobe nisu više u mogućnost raditi neke jednostavne aktivnosti koje su do tada bez većih

poteškoća obavljale. Na primjer moguće je da više nisu u mogućnosti kuhati dobro kao prije, pospremati i organizirati stvari u kući, odlaziti u trgovinu ili plaćati račune i sl.

Ukoliko postoji sumnja na početak dementnih tegoba osoba će prvo proći dijagnostičku obradu koja može uključivati neke od slijedećih pretraga:

1. Laboratorijske pretrage
2. Neurološki pregled
3. Pregled psihijatra
4. Pregled psihologa
5. Radiološka dijagnostika - CT, MRI
6. PET (pozitronska emisijska tomografija)

Navedene medicinske pretrage registriraju na primjer patoanatomske promjene na mozgu pa će tako npr. CT mozga pokazati kortikalnu atrofiju, proširenje sulkusa i dr. Autori Davies i sur. (1988, prema Begić 2021.) navode kako su kod demencija zahvaćene živčane stanice različitih dijelova mozga te da takva oštećenja mogu nastati i 20 do 30 godina prije pojave kognitivnih i ponašajnih poremećaja.

Kako bi se utvrdila eventualna odstupanja u kognitivnim funkcijama oboljeli odlazi na pregled psihologu gdje nastoji odgovoriti na različita pitanja, rješavati različite testove i zadatke kojima se utvrđuju eventualna odstupanja. Psiholog kroz psihodijagnostičku obradu provjerava radno pamćenje, provjerava mogućnosti učenja i upamćivanja novog, provjerava izvršne funkcije, orijentiranost u vremenu i prostoru, provjera mogućnosti dosjećanja informacija od ranije, te provjerava vizuoperceptivne i vizuokonstruktivne sposobnosti.

Oboljeli mogu uz već opisano iskusiti i poteškoće u spavanju, mogu postati sve nekritičniji, nesigurniji u odnosu na svoje postupke. Postaju navišniji u komunikaciji s drugima radi čega ih je potrebno dodatno zaštititi. Moguće je i otežano snalaženje u novom prostoru, kao i dezorganiziranost, konfuznost u prostoru, okolini gdje inače borave. Zbog toga postoji veliki rizik od toga da odlutaju i izgube se, te se u novije vrijeme prakticiraju „pametne narukvice“ koje oboljelima omogućuju poziv u slučaju da se izgube, a i moguće je putem iste narukvice locirati oboljele u slučaju da se izgube. Kod dijela oboljelih javljaju se odstupanja na planu raspoloženja u vidu depresije, apatije ili odstupanja u vidu nemira koji može ići sve do psihotične razine. Radi opisanoga u tretman oboljelih od demencije vrlo je često osim neurologa uključen i specijalist psihijatrije.

Kod tretmana oboljelih osim farmakoterapije koja se propisuje oboljelome izuzetno je važno uključiti i bližnje, članove obitelji koji se teško nose s promjenama koje nastupaju kod oboljelog. U današnje vrijeme za oboljele se omogućavaju poludnevni i dnevni boravci gdje oboljeli imaju mogućnost radno terapijskih aktivnosti i gdje istovremeno članovi obitelji mogu dobiti stručnu podršku. Nažalost u našoj županiji trenutno nema sličnih programa te su oboljeli od demencije smješteni ili kod kuće ili u ustanove za stare i nemoćne, a članovi obitelji teško nalaze stručnu podršku.

Ukoliko i sami imate kod kuće nekoga tko je obolio od demencije ili Vam je samima dijagnosticirana demencija informirajte se kod specijalista o mogućoj terapiji.

Kako bi bolje funkcionirali, važno je:

1. Imati svakodnevnu rutinu, organiziranost aktivnosti npr. doručka, ručka, večere, odlaska na spavanje.
2. Održavajte red, odlažite važne stvari uvijek na isto mjesto.
3. Važan je uredan i kvalitetan san.
4. Šetajte ili se bavite tjelovježbom u okviru vlastitih mogućnosti.
5. Dopustiti drugima da Vam pomognu oko svakodnevnih aktivnosti.
6. Nastojite se okupirati ukoliko je moguće vrtom, glazbom, druženjem s drugima.

Važno je napomenuti da za oboljele ova bolest ne donosi fizičku bol, ona traži puno veću prilagodbu od bližnjih. Demencija prije svega traži odgovornost bližnjih i društva. I zato planirajmo zajedno skrb oboljelih za svoje bolje sutra!!!!

*Ana Majdančić,
specijalist kliničke psihologije*

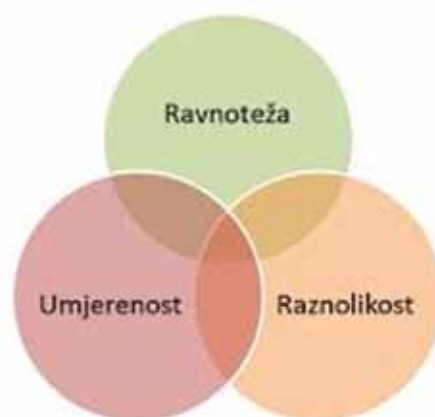
Prehrana za osobe starije dobi

Starenje uzrokuje brojne tjelesne i psihološke promjene koje mogu utjecati na nutritivne potrebe i nutritivni status. Prisutnost kroničnih bolesti i uzimanje lijekova mogu uzrokovati neravnotežu između potrebe za nutrijentima i prehrambenog unosa, što vodi nastanku malnutricije ili lošeg statusa uhranjenosti. Tijekom godina narušava se i usporava metabolizam, mogućnost i način uzimanja hrane, slabi energija te se usporava probava. Isto tako procesom starenja smanjuje se mišićna masa, a povećava se udio masnog tkiva u organizmu. Najčešći problemi koji se dovode u vezu sa prehranom su sljedeći: kardiovaskularne bolesti, prijelomi kostiju, poremećaji bubrežne funkcije, depresija i poremećaji raspoloženja, kognitivni poremećaji, artritis, poremećaji vida i općenito tjelesnih funkcija. Pravilnom prehranom većina tih stanja može se ublažiti ili izbjeći. Kako se sa starenjem smanjuje sadržaj vode u tijelu, potrebno je osigurati dostatnu količinu tekućine. Energetske potrebe i potrebe za makronutrijentima smanjuju se, međutim potrebe za mikronutrijentima jednake su ili veće nego tijekom zrele dobi. Planiranje obroka važan je dio nutritivne njege osoba starije dobi, a bazira se Hrvatskim smjernicama za prehranu osoba starije dobi.

Iz sažetaka smjernica za prehranu osoba starije dobi možemo zaključiti da treba:

- Ostvariti primjeren unos hrane dnevno uz stalnu laganu tjelesnu aktivnost
- Svakodnevno jesti što raznovrsniju hranu, voće i povrće, nemasne mliječne proizvode (jogurt), te što više plave ribe. Unositi čim manje kalorijskih namirnica i to najkasnije tri sata prije spavanja i po mogućnosti uvijek u isto vrijeme.
- Dnevno uzimati osam čaša vode od dva decilitra ili negazirane i nezaslađene tekućine (što se umanjuje konzumacijom tekuće hrane kao što su bistre juhe i variva). Potrebno je osigurati dostatnu količinu tekućine, u prosjeku oko 30ml/kg vode na dan, a kod pothranjenih osoba minimalno 1500 ml (voda, čaj, negazirani napitci na bazi voća), osim ako je potrebno ograničenje unosa tekućine
- Sezonsko voće, povrće, integralne žitarice konzumirati u povećanoj količini
- Crveno meso djelomično zamijeniti s bijelim mesom peradi (bez kože) i osobito plavom ribom

- Treba izbjegavati visoki unos soli, šećera i proizvoda od bijelog brašna, te paziti na dostatan unos mikronutrijenata kao što su vitamin C, D, folna kiselina, B12, cink, magnezij i kalcij. Ako ne postoji mogućnost dovoljnog unosa, treba nadomjestiti suplementima.
- Izbjegavati korištenje bijele masti (zamjenski koristiti ulje buče, masline ili suncokreta)
- Povećati unos brokule, cvjetače, prokulice, cikle, crvenog i bijelog luka, sojinih proizvoda te bućinih koštica
- Preporučuje se lakoprobavljiva hrana, a međuobroci se mogu temeljiti na kašastoj i tekućoj hrani kao što su svježe voće i proizvodi na bazi voća
- Hranu treba pripremati pirjanjem na vlastitom soku, kuhanjem i pečenjem bez masnoće
- Od začina koristiti limunov sok, sol, razni biljni začini, vinski i jabučni ocat, a izbjegavati crveni luk, češnjak, ljutu papriku, senf

Preporuke sastavili: Bačić Iva, mag. ing.,
Nutricionist-dijetetičar
Horvatović Ana, dipl. ing., Voditelj odsjeka dijetetike
i prehrane

DOPUSTI DA ZAVIRIM U TVOJE SRCE

Eh, da mi je zavirit u HRVATSKO srce svako,
da mi je vidjet koliko tuge i bola u njega je stalo.

Boluje li duša vaša, kad vas kuša tuga bola?

Raduje se srce kad od ljepote i dobrote
iz njedara iskočiti hoće.

Kad od punine zapjevati pjesmu može...
A pjesma u stihu upletena
našim gradom zavedena.

Vidim, pali se lampa na sred Vinkovaca,
a mladost i ljepota šetnicom šeta
kad se zaigra kolo ovog kraja,
a tambura u srce udara.
I tako se isprepliću svi okusi
u toj slavonskoj ljepoti.

Često s krunicom u ruci
otvaramo srce kušnji...
Tako tugu blažimo, tako srce snažimo.

Čudno je srce tvoje...moje...
čudan je organ koji veliku moć ima
jer sve to k sebi prima.
Srce naše junači se ljubavljaju roda svoga,
živi vječno po riječima i djelima
svoj za svoga.

Božana Perković

RAZGOVOR

Znaš maleni moj, teško je zagrliti Te
nakon toliko vremena.
Kada ne znaš
zaboravio si...
koliko te malo srce
može tvoje podignuti.

Ispuniti onom velikom Ljubavi
koja se kao iskra proširi tvojom nutrinom
paleći te svojom ljubavlju.

Emocijom i
ovisnošću
koja ti daje novi pogled
za kojega ti ništa nije teško učiniti.

Kada je zaboraviš u trenutku,
jer toj maloj ljubavi je to potrebno...

ona to treba i
jednostavno moraš joj to dati...
zbog mira u sebi.

Ne kao oprati se, nego dati kao kaplju vode uvenulom
cvijetu..
kao mrvicu koja nahrani gladnog mrava
kao dašak vjetrića koji hladi vruće čelo
i više u pustinji.

Jadranka Radović

ODA HVALE

Koliko sunca dopire
u slobodu
kojom grlim novi dan

kojom dajem
jedino što imam
sebe
ali ni ja nisam ja
Tvoja jedino

probuđeno i ustreptalo srce ponire u more Tvoje
tražeći kišu koja natapa pustinje

radost za tužne oči

osmijeh za toplinu
da voljeni nikada ne umiru rekao si i

strah se topi u beskonačno velikoj snazi
Ljubavi

kud god pogledaš kraja joj nema

zasluge nema
samo drhtaj srca koje treperi u Duhu Tvojemu dajući
snažno i veliko svjedočanstvo postojanja

snovi koji gube se u pijesku vremena
hvaleći život u svakom dahu

svakom pogledu

snazi kojom će naš pogled
prepoznati maslačak pored puta
upijajući njegovu savršenost
pozdraviti mudrost kojom
sve si stvorio
nama podložio.

Jadranka Radović

KUD SLAVKO JANKOVIĆ ŠIŠKOVCI

*Partner Društva Hrvatska žena Vinkovci
u programu njegovanja napjeva svatovca*

U graničarskim Šiškovcima organizirano djelovanje folklornog društva traje od 1935. godine, kada je zabilježen nastup na Smotri folkloru u Vinkovcima, ali i nastupi na smotrama u Babinoj Gredi, Nijemcima, Privlaci i Županji. Društvo je u Petrovaradinu nastupalo 1939. godine na poziv učitelja Adama Ace Jemrića, Keljina. Dalje je rad zabilježen do Drugog svjetskog rata kada je prestao, a nakon rata bili su rijetki nastupi. Od 1. veljače 1972. godine Društvo je nastavilo s radom kao Ogranak Seljačke sloge, a registrirano je 1973. godine. Na skupštini društva 16.3.1974. godine mijenja naziv u KUD Slavko Janković Šiškovci, po etnomuzikologu Slavku Jankoviću (1897.- 1971.), koji je zabilježio oko 20.000 šokačkih pismica, dvostihova - deseteraca i napjeva..

Poznat je kao autor Svatovca ili svatovskog bećarca koji je izveden u završnoj slici njegovog dramskog djela Generalna proba 1932. godine u Vinkovcima, koji se i danas izvodi u slavonskim svatovima. Upravo je uz njega i njegovu rukopisnu građu početkom 1950.-tih i vezana sama uporaba naziva bećarac. U izdanju Matice hrvatske Vinkovci objavljene su Jankovićeve Šokačke pismice I, 1967., Šokačke pismice II, 1970. i Šokačke pismice III, 1974. godine. Sramotske šokačke pismice, Slavka

Jankovića, u Vinkovcima objavile su Vinkovačke jeseni, 1993. godine u maloj nakladi.

KUD Slavko Janković Šiškovci sudjelovao je na gotovo svim smotrama folkloru i priredbama koje su se održavale u Slavoniji, a 1970. i 1974.(?) godine bio je i na Međunarodnoj smotri folkloru u Zagrebu. Svirači iz tog vremena bili su 1973. godine u Americi na Festivalu američkog folkloru Stari običaji u novom svijetu za što su dobili pismo zahvale od Smitsonovog instituta za vrlo zapaženo i uspješno sudjelovanje.

Društvo nastavlja djelovati do 1981. Godine, kada dolazi do duže stanke u radu. Zahvaljujući angažmanu Mate Toldija Društvo obnavlja rad u lipnju 1996. godine i od tada radi u kontinuitetu do danas. Redoviti su sudionici na Vinkovačkim jesenima, Đakovačkim vezovima, Šokačkom sijelu u Županji, Žetvenim svečanostima u Cerni, Večerima dr. Matije Bačića u Babinoj Gredi i brojnim drugim priredbama na području Slavonije, ali i cijele Hrvatske. Godine 2009. KUD ponovno sudjeluje na Međunarodnoj smotri folkloru u Zagrebu, ali i na Folklornoj manifestaciji Mostovi u Makedoniji i na smotrama folkloru u Gradačcu i Derventi u Bosni i Hercegovini. Djeluje u folklornoj, tamburaškoj te dramskoj sekciji i broji oko 40 članova.

Vrlo zapaženi nastup u Gradskom muzeju Vinkovci, 2018. godine u sklopu programa Noći muzeja, snimile Marija Sokola i Ljubica Gligorević

KUD danas nastupa na brojnim smotrama folkloru po Hrvatskoj, na prelima, sijelima, smotrama pjevačkih skupina, humanitarnim koncertima, s ciljem očuvanja izvorne zavičajne kulturne baštine, pjesama pučkog i sakralnog sadržaja, starih šokačkih kola i običaja vezanih uz život Šiškovčana. Na Folkloornim večerima Vinkovačkih jeseni 2008. godine bili su na devetom mjestu, 2009. godine na petom u konkurenciji s oko 60 KUD-ova s područja Vukovarsko-srijemske županije.

Godine 2013. bili su najuspješnije predstavljene KUD, među 52 predstavljene skupine na Folkloornim večerima Vinkovačkih jeseni prema mišljenju Prosudbenog povjerenstva, od kada su uvijek među prvih deset najboljih skupina, a 2022. godine druga najuspješnije predstavljena skupina.

Od 2016. godine utemeljili su godišnju rujansku priredbu Smotra svatovskih običaja i napjeva, s poštovanjem za rad i ostavštinu na etnomuzikologa Slavka Jankovića, koji je i njihov zaštitni znak. Zbog pandemije bolesti COVID-19, uzrokovane koronavirusom, 2020. godine Smotra nije održana. S 2022. godinom održano je šest vrlo uspješnih Smotri uz

gostovanje, nastupe i druženja s brojnim skupinama iz Slavonije, Hrvatske i inozemstva.

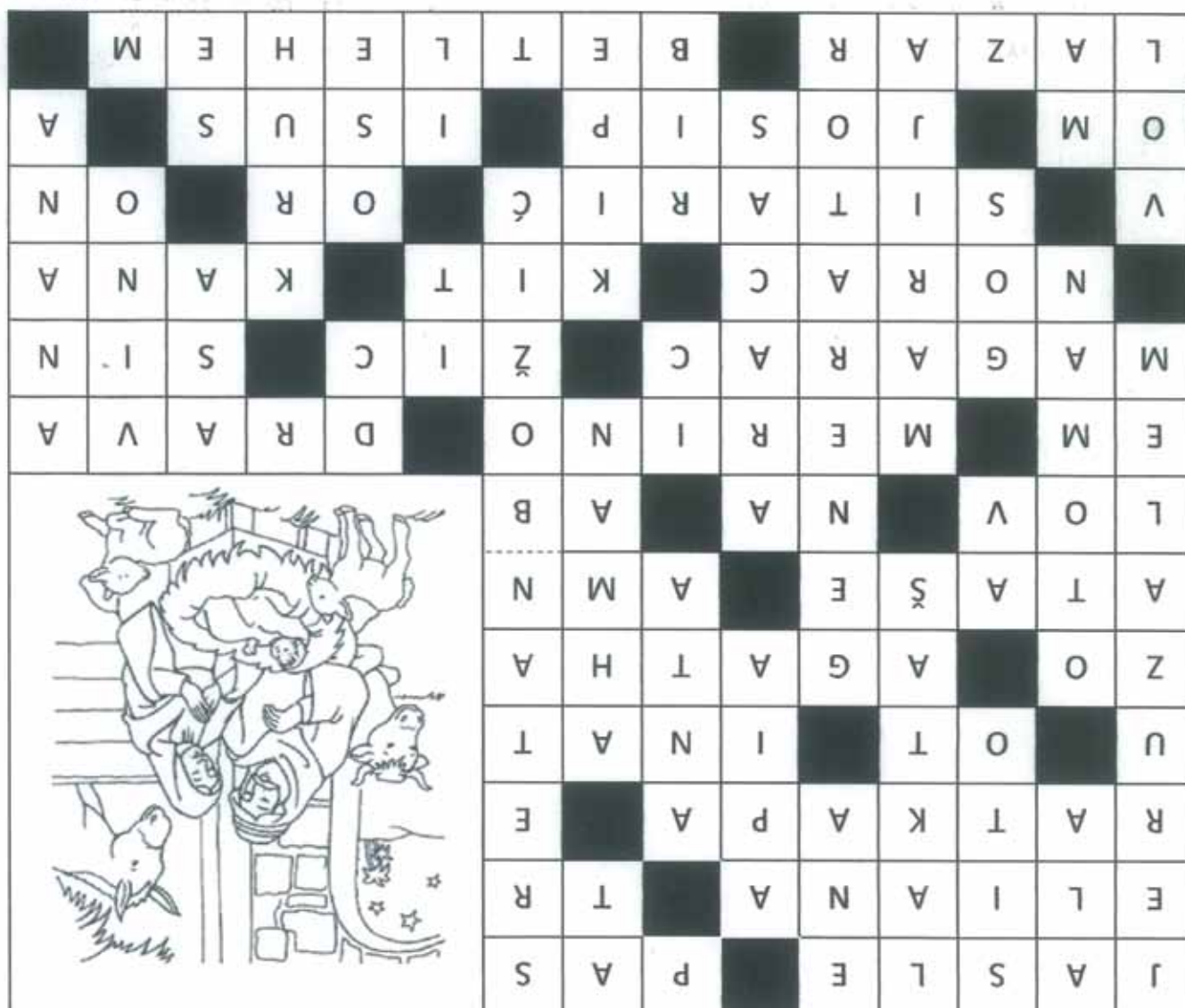
mr.sc. Ljubica Gligorević, etnologinja

Plakat Smotre svatovskih običaja i napjeva, Šiškovci 2022.

RJEŠENJA:

HUMOR

Recite mi koja vam je bila najveća kilaža?-pita liječnik pacijenta koji ima dosta kilograma viška.

-138.

-Uh, poprilično-zabrinuto će liječnik- A najmanje?

-Tri i sto pedeset grama!-spremno odgovori pacijent.

Jure : Mate, kako ti zaspiš?

Mate: Brojim otprilike do tri i zaspim.

Jure: Blago tebi! Ja ne mogu tako brzo zaspati.

Mate: Ma nije uvijek tako brzo.

Nekad brojim i do pola pet, pa tek onda zaspim.

Stariji muškarac ulazi u ordinaciju zubnog liječnika i s vrata kaže:

-Doktore morate izvaditi zub, ali bez anestezije, samo ga iščupajte i završite s tim!

-Vrlo hrabro... Bilo bi dobro da su i ostali moji pacijenti tako hrabri!-kaže liječnik- O kojem zubu je riječ? Muškarac otvori vrata ordinacije i vikne u čekaonicu: „Ženo, dođi i pokaži doktoru koji te zub boli!“

.Hvali se Ivica: „Mene tata nikada nije tukao!“

„Znači bio si dobar?“

„Ne. Ja sam deveto dijete i dok dođe do mene, već se umorio.“

ZVJEZDICE S LJEŠNJACIMA

Sastojci:

- 200 g margarina
- 100 g šećera u prahu i
- 200 g šećera u prahu
- sok 1 limuna za glazuru
- 200 g mljevenih lješnjaka
- lješnjaci za ukras
- 1 žličica cimeta
- 2 žumanjka
- papir za pečenje
- 350 g glatkog brašna
- 1 jaje za mazanje
- 100 g šećera u prahu i
- sok 1 limuna za glazuru
- lješnjaci za ukras

PRIPREMA

Pjenasto izlupajte margarin s prosijanim šećerom u prahu. Postepeno dodajte jedan po jedan žumanjak te umiješajte mljevene lješnjake i cimet. Naposljetku pridodajte i brašno i umijesite glatko tijesto. Omotajte ga prozirnrom folijom i ostavite 1 sat u hladnjaku. Grubo nasjeckajte lješnjake za ukras. Na radnoj površini posutoj brašnom tijesto tanko razvaljajte valjkom. Pomoću dva oblika za izrezivanje zvjezdica različitih veličina izrežite jednaku količinu jednih i drugih. Malene zvjezdice premažite umućenim jajetom i obložite komadićima lješnjaka. Složite ih na lim i ispecite. Od šećera u prahu i limunovog soka pripremite glazuru. Premažite veće zvjezdice. Dok je glazura još mekana na njih nalijepite manje zvjezdice. Pecite 10 minuta na 200 Celzijevih stupnjeva.

SNJEŽNI KOLAČIĆI

Sastojci:

- 250 g margarina
- 200 g šećera
- 280 g glatkog brašna
- 100 g marmelade
- 100 g šećera u prahu
- 4 žlice ruma
- pola vrećice vanilin šećera
- papir za lim
- ribana korica jednog limuna

PRIPREMA

Odijelite žumanjke od bjelanjaka. Na radnu površinu prosijte brašno sa šećerom u prahu, uokolo porazmjestite komadiće hladnog margarina, dodajte žumanjke, vanilin šećer i ribanu koricu limuna pa od svih sastojaka brzo umijesite prhko tijesto. Omotajte ga prozirnrom folijom i ostavite pola sata. Na radnoj površini posutoj brašnom razvucite tijesto valjkom na debljinu od oko 3 mm. Pomoću okruglog kalupa za kekse promjera 5 cm, izrežite čvrsti snijeg. Njime napunite vrećicu za brizganje s glatkim nastavkom i na polovicu izrezanih kexa nabrizgajte snijeg. Ispecite kekse, a potom ih ohladite. Zakuhajte marmeladu s rumom. Slijepite po dva kolačića, jedan prazan i drugi sa snježnom kapom. Na temperaturi od 180 Celzijevih stupnjeva pecite 12 do 15 minuta.

IN MEMORIAM
ZLATA (KATA) HORVAT, rođena BABUNOVIĆ
(1934.-2021.)

Naša Zlata, prijateljica i članica „Hrvatske žene“ napustila nas je 14. prosinca 2021. godine. Rođena je 20. ožujka 1934. godine u Privlaci u šokačkoj obitelji. U Vinkovce je došla kao djevojčica i tu je pohađala Gimnaziju od I. do VIII. razreda. Nakon mature odlazi u Zagreb na studij agronomije. Poslije studija vraća se u Vinkovce gdje osniva obitelj. Sa suprugom Šacom dobila je dvije kćeri koje su joj podarile unuke i prauunuke. Voljela ih je i mnogo o njima pričala. Radila je u Poljoprivrednoj školi do mirovine. Voljela je rad s djecom i često ih je vodila na kazališne predstave i ekskurzije (maturalnu u Španjolsku). Zlata je bila članica „Hrvatske žene“ od njenih

početaka, od osnivanja. Dosta je bila angažirana oko organizacije likovnih kolonija, nabavke cvijeća (ruža) za Majčin dan, i svega drugog što je bilo potrebno. Naša Zlata je voljela tradiciju što se moglo vidjeti i po odjeći koju je prigodno nosila. Kako smo obje iz Lapovaca često smo se posjećivale, šetale, sjedile na klupi i dugo pripovijedale, a teme su nam bile svakodnevní život, djeca i naša generacija. Zadnji sastanak naše generacije bio je 25. svibnja 2019. godine. Bilo nas je svega desetak. Već tada su počele njezine tegobe, ali stoički ih je podnosila. U zadnje vrijeme razgovarale smo telefonski i to joj je nekad bilo teško pa je znala reći „ne mogu više.“

Draga moja prijateljice i članice „Hrvatske žene“ neka ti dragi Bog bude milostiv i počivaj u miru Božjem.

Marija Milinčević

IN MEMORIAM
HILDA BABIĆ (1936.-2021.)

Hilda Babić rođena je 29. srpnja 1936. godine kao prvo dijete Marije i Martina Budača u Šidu gdje je provela prvih deset godina života. U Vinkovce se obitelj doselila 1946. godine kad su kupili kuću u Zvonimirovoj ulici na broju 68. U međuvremenu se rodila i Hildina sestra Adela, 1942. godine. Nakon male mature Hilda je upisala trgovačku školu u Vinkovcima gdje je po završetku škole počela raditi u trgovini „Kod Vrgova“. Posao joj je činio zadovoljstvo i premda nije dugo radila, još se i u poznim godinama voljela prisjetiti tog vremena i prijateljstava koje je tad stekla. Kao vrlo mlada, zaljubila se u Milorada-Mišu Babića, mladog časnika (JNA) koji je službovao u Vinkovcima. Vjenčali su se 1. rujna 1954., a prvi sin Branko rođen je godinu dana kasnije u Vinkovcima pa je Hilda napustila trgovački posao i posvetila se svojoj mladoj obitelji. Tad su živjeli kao podstanari, a 1961. se rodio i drugi sin – Tihomir. Iste godine Mišo biva raspoređen na novi posao u Slavonski Brod čime stječe pravo na korištenje stana. Ondje su živjeli do 1965. godine kad se vraćaju u Vinkovce i dobivaju stan u ulici Jurja Dalmatinca. Već slijedeće go-

dine Mišo, zbog sukoba s tadašnjim političkim strukturama, odlazi u ranu mirovinu i vrlo brzo nakon toga odlazi na privremeni rad u Njemačku. Hilda se za to vrijeme sama brine o njihovim dva sina. Stariji sin je rano osnovao obitelj u Vinkovcima i zaposlio se na željeznici kao prometnik. Mladi sin je otišao na studij elektrotehnike u Zagreb gdje je nakon završetka studija ostao i osnovao svoju obitelj. 1991. godina je za Hildu bila izuzetno teška, ona i Mišo se rastaju, a oba sina se prijavljuju kao dobrovoljci u Hrvatsku vojsku i bivaju raspoređeni na prvu crtu bojišnice. Branko je bio u Osijeku u 106. brigadi HV, a Tihomir u Nuštru, u sastavu 109. brigade HV. Krajem 1991. godine u minobacačkom napadu na Vinkovce iz Mirkovaca poginula je Hildina snaha Branka, supruga starijeg sina. Tako su bez majke ostale dvije djevojčice, 6 i 12 godina stare. Kako bi izbjegli neposrednu ratnu opasnost u Vinkovcima, Hilda privremeno s unučicama odlazi u Zagreb. Kroz ratne godine i nakon njih unatoč borbi za svoju vlastitu egzistenciju uvijek je nalazila vremena i načina da bude od pomoći svojoj djeci, unucima, a kasnije i prauuncima. Posebno teško razdoblje za Hildu je bilo ono kad je često morala putovati u Beograd kod sestre Adele, oboljele od karcinoma, o kojoj se brinula sve do njezine prerane smrti 2002. godine. Uz sve navedeno, Hilda je bila druželjubiva, topla, tiha i skromna osoba. Voljela je ići u crkvu i družiti se. Posljednje godine svog života provela je u Domu za starije i nemoćne osobe u Vinkovcima gdje je i umrla 1. lipnja 2021. godine.

Tihomir Babić

Časopis Društva „Hrvatska žena“ Vinkovci - Izdavač: Društvo „Hrvatska žena“ Vinkovci, Trg Josipa Runjanina 10, Vinkovci
Za nakladnika: Ljubica Potočić
Glavne i odgovorne urednice: Ljubica Potočić i Milka Vida
Fotografije: Zvonimir Tanocki, Jasminka Parat, vlč. Ivan Đakovac, Tetyana Kohnyeva, Ljubica Gligorević, Sandra Tutić i Ljubica Potočić
Grafička priprema i tisak: Tiskara Mar-tis Vinkovci - Naklada: 250 kom